

การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพของ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยะลา
กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศคุณูปการ

การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดแนวนโยบาย การจัดแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากร งบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งผลการประเมินโครงการครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ผลการประเมินครั้งนี้ประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ที่คอยให้คำแนะนำ ปรีกษาหารือ ในการปฏิบัติงานโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผู้ร่วมโครงการ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

หวังว่า ผลการประเมินโครงการฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วิรวรรณ มูลจันท์

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา วัตถุประสงค์เพื่อประเมิน 1) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท 2) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ด้านปัจจัยป้อน 3) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ 4) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ และ 5) ความพึงพอใจของชุมชนต่อโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 1 เกี่ยวกับด้านบริบท จำนวน 25 คน ความคิดเห็นชุดที่ 2 เกี่ยวกับด้านปัจจัยป้อน จำนวน 25 คน ความคิดเห็นชุดที่ 3 เกี่ยวกับด้านกระบวนการ จำนวน 53 คน ชุดที่ 4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ จำนวน 53 คน และชุดที่ 5 ด้านความพึงพอใจ มีจำนวน 53 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

1. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริบทมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และรองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยป้อน

2. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท พบว่า โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพเพิ่มขึ้น ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศเขียนรายงานการนิเทศได้อย่างถูกต้อง และท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

3. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านปัจจัยป้อน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีความรู้ความสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ และ 3) จัดกิจกรรม 3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ 3.2) ลงพื้นที่ฝึกนิเทศ 3.3) นำเสนอผลการนิเทศ 3.4) สะท้อนผลการนิเทศ

4. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำ

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ และนำข้อเสนอแนะของบุคลากรและผู้เข้าร่วมโครงการไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

5. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศให้ปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง ผู้ร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา และผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาการเขียนแผนนิเทศภายในสถานศึกษา

6. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านความพึงพอใจโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านมีความพอใจกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ท่านมีความพอใจกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ท่านนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่บุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการทำกิจกรรมในโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ท่านมีส่วนร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ในการประเมินผลโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา และโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

คำสำคัญ : การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการประเมินโครงการ.....	2
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	2
กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ.....	3
ขอบเขตของการประเมินโครงการ.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การประเมินโครงการ.....	8
ความหมายของการประเมิน.....	8
ประโยชน์ของการประเมินโครงการ.....	9
รูปแบบการประเมินโครงการ.....	12
การประเมิน CIPP Model.....	22
พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566.....	31
การแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด.....	32
โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ.....	46
วิธีการประเมินโครงการ.....	46
แบบแผนการประเมินโครงการ.....	46
ประชากร.....	47
ตัวแปรที่ศึกษา.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	48
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการประเมินโครงการ.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สถิติที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	52

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
บทที่	
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิง คุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลาโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน.....	56
ตอนที่ 3 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิง คุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท.....	57
ตอนที่ 4 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิง คุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านปัจจัยป้อน.....	58
ตอนที่ 5 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิง คุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ.....	60
ตอนที่ 6 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิง คุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และ ผลกระทบ.....	61
ตอนที่ 7 ผลการประเมินความพึงพอใจของชุมชนต่อผลการประเมินโครงการประชุมเชิง ปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด ยะลา.....	63
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
สรุปผลการประเมินโครงการ.....	66
การอภิปรายผลการประเมินโครงการ.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	73
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	74
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการประเมินผลโครงการ.....	76
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องความตรงเชิงเนื้อหา IOC.....	92
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	98

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมิน โดยภาพรวม.....	56
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านบริบท.....	57
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านปัจจัยป้อน....	58
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านกระบวนการ..	60
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ.....	71
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ.....	73

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ (Conceptual Paradigm).....	3
2	ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจ (CIPP Model).....	21
3	แบบแผนการประเมินโครงการ.....	46

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การนิเทศการศึกษา นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ แต่การนิเทศการจัดการศึกษาภายในจากผู้นิเทศจากภายนอกนั้น มีปัญหาอุปสรรคหลายประการ ที่ผู้นิเทศจากภายนอกไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เช่น ผู้นิเทศจากภายนอก มีจำนวนจำกัดเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา ปัจจัยสนับสนุนและงบประมาณในการไปนิเทศของผู้นิเทศมีจำนวนจำกัด ประกอบกับปัจจุบันสถานศึกษาโดยทั่วไปมีบุคลากรครูที่มีความรู้คุณวุฒิและความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีอยู่แล้ว รวมทั้งบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาเรียนเป็นอย่างดีและตรงกับสภาพความเป็นจริงสามารถให้ความช่วยเหลือกันเอง ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีภายใต้เงื่อนไขของความตั้งใจจริงในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพสูงสุดตามที่ต้องการ ด้วยความสมัครสมานสามัคคีและร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566 มาตรา 5 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างผาสุกกับเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น มาตรา 19 ในทุกจังหวัดให้มีสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรวมตลอดทั้งการจัดทำแผนส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่นและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีมอบหมาย

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จึงดำเนินงานขับเคลื่อนการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพโดยมีกระบวนการ ดังนี้

1. บุคลากร สกร. มีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น เรียนรู้จากวิทยากร การศึกษาดูงานจากสถานศึกษาต้นแบบ การนำเสนอผลงาน การวิพากษ์จากผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

คำถามการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินโครงการจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ จึงจัดให้มีการประเมินโครงการตามรูปแบบซีพีพี (CIPPA Model) โดยกำหนดคำถามการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบทของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ เป็นอย่างไร
2. การประเมินด้านปัจจัยป้อนของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ เป็นอย่างไร
3. การประเมินด้านกระบวนการของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ เป็นอย่างไร
4. การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ เป็นอย่างไร
5. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ ผู้ประเมินกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยป้อนของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ
5. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้อื่นๆ

กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ (Conceptual Paradigm)

ผู้ประเมินกำหนดกรอบแนวคิดการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา เป็นการประเมินตามรูปแบบซีบีบี (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Daneil L.Stufflebeam, 1990) ซึ่งประกอบด้วย การประเมินด้านบริบทของโครงการ (Context) การประเมินด้านปัจจัยป้อน (Inputs) การประเมินด้านกระบวนการ (Process) การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ (Products/ outputs and outcomes) และการประเมินด้านความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ดังภาพที่ 1

องค์ประกอบของการประเมิน	สิ่งที่ประเมิน
การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation)	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพแวดล้อมทางสังคม/เศรษฐกิจ - นโยบายและยุทธศาสตร์ - หลักการและเหตุผล - วัตถุประสงค์ของโครงการ - เป้าหมายของโครงการ
การประเมินด้านปัจจัยป้อน (Inputs Evaluation)	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรการอบรม - บุคลากร ผู้ดำเนินการ ผู้เข้าอบรม - งบประมาณ - สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ - สิ่งอำนวยความสะดวก
การประเมินด้านกระบวนการ(Process Evaluation)	<ul style="list-style-type: none"> - การวางแผน - การดำเนินงานกิจกรรมตามแผน - การติดตามผล - การปรับปรุงพัฒนา
การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ (Products/ Outputs/ Outcomes Evaluation)	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ เจตคติ ทักษะของผู้เข้าอบรม - ผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ - ผลที่เกิดกับครอบครัว ชุมชนและสังคม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ (Conceptual Paradigm)

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการประเมินตามรูปแบบซีบีบี ดังนี้

1.1 การประเมินด้านบริบทของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของโครงการ ความเหมาะสมกับบริบทในพื้นที่

1.2 การประเมินด้านปัจจัยป้อนของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการ

นิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ประกอบด้วย ความเหมาะสมและความพร้อมของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโครงการ งบประมาณที่สนับสนุนโครงการ ทรัพยากรสนับสนุน รวมทั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

1.3 การประเมินด้านกระบวนการของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ประกอบด้วย ขั้นตอนที่มีการวางแผนงาน/โครงการ การปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ การตรวจสอบ/ติดตามและประเมินโครงการ และการพัฒนาระบบ เป็นต้น

1.4 การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ประกอบด้วย ผลของการจัดโครงการ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลกระทบที่เกิดจากโครงการ

1.5 ประเมินด้านความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ประกอบด้วย ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการ และสิ่งที่ต้องการพัฒนาในระยะต่อไป

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ประเมินกำหนดประชากรไว้ดังนี้

2.1 ด้านบริบท ผู้ประเมิน ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน

2.2 ด้านปัจจัยป้อน ผู้ประเมิน ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน

2.3 ด้านกระบวนการ ผู้ประเมิน ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน และผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 28 คน

2.4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน และผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 28 คน

2.5 ด้านการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน และผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 28 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2 ตัวแปรต้น ได้แก่ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลที่เกิดจากการประเมิน ได้แก่ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ประกอบด้วย การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยป้อน การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

4. ขอบเขตด้านพื้นที่และระยะเวลา

4.1 พื้นที่การดำเนินงานโครงการ ได้แก่ สถานศึกษา 8 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดยะลา

4.2 ระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 1 เดือน มกราคม พ.ศ.2567 ถึงวันที่ 31 เดือน สิงหาคม 2567

4.2.1 การประเมินด้านบริบทและด้านปัจจัยป้อน ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2567 ถึงวันที่ 15 มกราคม 2567

4.2.2 การประเมินด้านกระบวนการ ดำเนินการระหว่างวันที่ 16 มกราคม 2567 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2567

4.2.3 การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ดำเนินการระหว่างวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2567 ถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2567

4.2.4 การประเมินด้านการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ดำเนินการวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้ประเมินกำหนดนิยามศัพท์ไว้ดังนี้

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่มีระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ ที่ช่วยตัดสินใจในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการได้ถูกต้อง เหมาะสม และเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง

รูปแบบการประเมินโครงการ หมายถึง องค์ประกอบของการประเมินในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการใช้รูปแบบซีพีบี (CIPP Model) ซึ่งประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยป้อน ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

การประเมินด้านบริบท หมายถึง การวิเคราะห์ความเหมาะสมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก ทางเศรษฐกิจ สังคม ประชากรในชุมชน นโยบายเป้าหมายของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ ประเมินให้ได้ข้อมูลที่สำคัญ ช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเป็นการตรวจสอบโครงการที่ทำนั้นจะตอบคำถามหรือปัญหาหรือไม่ วัตถุประสงค์โครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายของกรมส่งเสริมการเรียนรู้หรือไม่ เป็นโครงการที่ดีได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือไม่ การประเมินสภาพแวดล้อมนั้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่อง โครงการว่าควรจะทำในสภาพแวดล้อมใด ต้องการอะไรที่เป็นเป้าหมาย หรือต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไร

การประเมินด้านปัจจัยป้อน หมายถึง การวิเคราะห์ความเหมาะสม ความพอเพียงเกี่ยวกับจำนวนบุคลากร งบประมาณ วัสดุ สื่อและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดโครงการ รวมถึงการใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมของโครงการ ประเมินเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม ความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น ความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงานของโครงการ

การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินงานของโครงการ ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตาม ประเมินผล การปรับปรุง ให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นการประเมินระหว่าง การดำเนินงาน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของโครงการ มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุก ขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์มากในการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ มักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ หมายถึง การวิเคราะห์ผลที่ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ประกอบด้วย **การประเมินด้านผลผลิต** ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อโครงการของผู้เกี่ยวข้องในโครงการ ผลที่เกิดจากการทำกิจกรรมใน โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ ความพึงพอใจต่อโครงการ **การ ประเมินด้านผลลัพธ์** ได้แก่ การนำไปใช้ในปฏิบัติหน้าที่ในเทศ ติดตามผล ที่เกิดต่อ กระบวนการ จัดการเรียนรู้ สถานศึกษา ผู้รับบริการ **การประเมินด้านผลกระทบ** ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในการ ดำเนินงานตามโครงการ การเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรมในสารสนเทศ การยอมรับและเป็นตัวอย่างแก่ หน่วยงาน สถานศึกษา เป็นต้น

การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง การวิเคราะห์ ความรู้สึก ทัศนคติ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อการดำเนินงานและกิจกรรมตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่กำหนดไว้ตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพของ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา หมายถึง กิจกรรมที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ดำเนินการจัดในปีงบประมาณ 2567 ซึ่งประกอบด้วย เรียนรู้จากวิทยากร การศึกษาดูงานจาก สถานศึกษาดั้งแบบ การนำเสนอผลงาน การวิพากษ์จากผู้บริหารสถานศึกษา การเขียนรายงานการ นิเทศ

บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ ตามภาระหน้าที่ ตามตำแหน่งงานของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ผู้เข้าร่วมโครงการ หมายถึง บุคลากรของสถานศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบ 8 อำเภอ ที่ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษา

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา หมายถึง หน่วยงานธุรการของ คณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การ เรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริม การเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรวมทั้งการจัดทำแผน

ส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่น และแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีมอบหมาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การประเมินโครงการครั้งนี้ ทำให้ทราบผลการดำเนินงานโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา และนำไปปรับปรุงพัฒนาให้มีความก้าวหน้าสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล นอกจากนี้ ยังเป็นการตอบสนองความต้องการของบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษาสามารถ ทำหน้าที่นิเทศ และเขียนรายงานการนิเทศ ให้มีคุณภาพ และเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการให้ยั่งยืนต่อไป ผู้ประเมินมีความมุ่งหวังว่า การประเมินครั้งนี้จะมีประโยชน์ ดังนี้

1. การประเมินโครงการ จะทำให้ทราบความเหมาะสมของบริบทของพื้นที่กับการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ความเพียงพอด้านปัจจัยป้อน และระดับการปฏิบัติการดำเนินงานตามโครงการ ตลอดจนผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดจากโครงการ
2. การประเมินโครงการ จะเป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้ทำหน้าที่นิเทศ ผู้รับการนิเทศ ภายในของสถานศึกษา เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ซึ่งผู้ประเมินได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร คู่มือ ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ การบริหารงานและการจัดโครงการของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การประเมินโครงการ

ความหมายของการประเมินโครงการ

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

การประเมิน CIPP Model

การนิเทศ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566

การแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ เป็นวิทยาการประยุกต์ (Applied Science) ที่เกิดจากการผสมผสานของศาสตร์หลาย ๆ แขนง ที่มีความเกี่ยวข้องผูกพันกับสาขาเศรษฐศาสตร์เป็นอย่างมาก หากพิจารณาเฉพาะคำว่า การประเมินโครงการ กล่าวได้ว่า เป็นคำผสมของคำสองคำ คือคำว่า “การประเมินกับคำว่า “โครงการ” ซึ่งทั้งสองคำ ต่างก็มีความหมายเฉพาะของตนเอง สามารถอธิบายได้ ดังนี้

ความหมายของการประเมิน

การประเมินหรือ การประเมินผลที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Evaluation หมายถึง กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการดำเนินสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รวมทั้งมีความหมายเกี่ยวข้องกับคำอื่น ๆ อีกหลายคำ เช่น การวิจัย (Research) การวัดผล (Measurement) การตรวจสอบรายงานผล (Appraisal) การควบคุมดูแล (Monitoring) การประมาณการ (Assessment) และการพิจารณาตัดสิน (Judgement) เป็นต้น ซึ่งพอสรุปความหมายได้ ดังนี้

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่า ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่า มีความหมายเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด โดยนำสารสนเทศหรือผลจากการวัด มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อช่วยในการตัดสินใจ ตีค่าผลการดำเนินการนั้น ๆ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการ ศูนย์ทดสอบและการประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2562) กล่าวถึง ความหมายของการประเมินว่า การตัดสิน

คุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามตัวชี้วัดโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือมาตรฐาน ที่กำหนดไว้ ดังนั้น การประเมินโครงการ จึงหมายถึง การตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยเก็บข้อมูลจากตัวชี้วัดที่กำหนด ขึ้น และนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐาน เพื่อแสดงถึงความสำเร็จของโครงการ การประเมินไม่ใช่เป็นการมุ่งตรวจสอบ หรือจับผิดการทำงาน หรือการดำเนินงานโครงการใดโครงการหนึ่ง แต่การประเมินจะช่วยทำให้ข้อมูล (Data) ที่มีอยู่กลายเป็นสารสนเทศ (Information) ที่เป็น ประโยชน์ต่อการตัดสินใจแก่ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาโครงการ ขยายหรือยกเลิกโครงการ ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมินในแต่ละครั้งว่าต้องการ สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจในลักษณะใด ดังนั้น การดำเนินงานในแต่ละโครงการ จึงจำเป็นต้องอาศัย สารสนเทศจากการประเมินเป็นข้อมูลสำคัญตลอดระยะเวลาการดำเนินงานในการประเมินโครงการ ใด ๆ ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการประเมินอย่างลึกซึ้ง เพื่อจะสามารถ นำแนวคิดและวิธีการต่าง ๆ ที่ได้ประยุกต์ใช้ในงานอย่างเหมาะสมและไพรัช บวรสมพงษ์ (2562) ได้ กล่าวไว้ การประเมินโครงการ หมายถึง การกำหนดหรือระบุคุณค่า เพื่อใช้ในการตรวจสอบ หรือการ ตัดสินว่าควรจะดำเนินการโครงการต่อ หรือยุติโครงการนั้น

สรุปได้ว่า การประเมิน เป็นกระบวนการที่แสวงหาสารสนเทศในกำหนดคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เป็นการดำเนินงานเป็นระบบระเบียบ และมีหลักเกณฑ์ที่ สมเหตุสมควรมีความเชื่อถือได้ และเป็นข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจว่าควรจะดำเนินการโครงการต่อ หรือยุติโครงการนั้น

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในวงจรการวางแผน และบริหารจัดการ โครงการ โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้หลายท่าน ดังนี้

นวรรตน์ สุวรรณผ่อง (2553) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินผลโครงการไว้ 3 ประการคือ

1. เพื่อช่วยการตัดสินใจเชิงนโยบาย โครงการที่เป็นโครงการนำร่องหลายโครงการ ที่ได้รับการประเมินว่ามีประโยชน์ หลังจากนั้น อาจถูกเสนอเข้ามาเป็นนโยบายขององค์กร/หน่วยงาน ได้

2. เพื่อช่วยในการบริหารงาน ต้องใช้การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดจาก ทางเลือกหลายทางการประเมินผล จะช่วยให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ของการดำเนินงาน เพื่อช่วยใน การตัดสินใจในการบริหารงานต่อไป

3. เพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติเกิด การเรียนรู้ ในกระบวนการทำงาน ตลอดจนกิจกรรมที่ดำเนินการว่าได้ผลดี ผลเสียอย่างไร ช่วยทำให้ เกิดการพัฒนาการทำงาน

สมคิด พรหมจ้อย (2553) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการ วางแผนโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการตลอดจน ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน

3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ

4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินโครงการต่อไป

5. ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร แอนเดอร์สัน และบอล (Anderson & Ball, 1978) ได้อธิบายบทบาทและประโยชน์ของการประเมินโครงการในด้านวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไว้ 6 ประการ คือ

1. เพื่อช่วยในการตัดสินใจนำโครงการไปใช้ ซึ่งได้แก่ การประเมินว่า โครงการที่จัดทำขึ้นนั้น มีความจำเป็นมากน้อย หรือมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีความเป็นไปได้หรือคุ้มค่ากับเงินทุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพียงไร โครงการเป็นที่ต้องการสำหรับกลุ่มเป้าหมายหรือจะได้รับการสนับสนุนแค่ไหน รวมทั้งขนาดและขอบเขตการนำโครงการไปใช้กว้าง หรือแคบ เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะช่วยในการนำมาประมวลสรุปตัดสินใจ สำหรับผู้บริหารหรือแหล่งทุนที่จะตัดสินใจอนุมัติการนำโครงการดังกล่าวไปดำเนินการใช้ต่อไป

2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโดยต่อเนื่องต่อไป หรือการขยายโครงการและการรับรองโครงการ ซึ่งได้แก่ การประเมินภายหลังจากโครงการได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว (ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้) เป็นการประเมินเพื่อจะรู้ว่า โครงการดังกล่าวยังมีความจำเป็นต้องจัดให้มีอยู่อีกต่อไปหรือไม่ ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับทุนที่สูญเสียไปมากน้อยเพียงใด และโครงการที่ดำเนินการไปนั้น ก่อให้เกิดผลข้างเคียง (Side Effects) ทั้งทางบวกและทางลบหรือไม่

3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการ ซึ่งเป็นการประเมิน เมื่อโครงการได้มีการนำไปดำเนินการใช้ระยะหนึ่ง หรือเป็นการประเมินในช่วงการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ โดยทำการประเมิน เพื่อที่จะปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของโครงการ อันได้แก่

3.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อที่จะรู้ว่า วัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้นั้น เมื่อมีการดำเนินโครงการไปชั่วขณะหนึ่ง มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ หรือได้รับการยอมรับสนับสนุนร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

3.2 เนื้อหาของโครงการ เป็นการพิจารณาว่า เนื้อหาสาระ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความครอบคลุมเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมเป็นไปตามลำดับที่จะเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงไร นอกจากนั้น ก็ยังพิจารณาอีกว่า เนื้อหาสาระของโครงการดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับภูมิหลัง หรือพื้นเพเดิมของกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการจากโครงการมากน้อยเพียงใด

3.3 วิธีการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาว่า โครงการที่กำลังดำเนินการอยู่นั้น มีกลุ่มเป้าหมายร่วมโครงการเป็นจำนวนเท่าไร ครบหรือไม่ครบตามที่กำหนดไว้ โครงการมีผู้ร่วมงานเพียงพอหรือไม่เท่าไร โครงการมีการดำเนินงาน หรือดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างไร กลุ่มเป้าหมายผู้ร่วมโครงการได้รับการเสริมแรง หรือการสร้างแรงจูงใจอย่างไร เป็นต้น

3.4 สภาวะแวดล้อมของโครงการ หมายถึง การพิจารณาเกี่ยวกับนโยบาย

ทางการเมือง หรือทางการเมืองการบริหารของผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการว่า ให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการหรือไม่ อย่างไร สัมพันธภาพระหว่างผู้ร่วมงานในโครงการมีลักษณะเช่นไร ชัดแย้งกันหรือไม่ เป็นอุปสรรคต่อการที่จะดำเนินการต่อไปเพียงใด ทรัพยากรสนับสนุนอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินโครงการมีเพียงพอมากน้อยเพียงใด ตลอดจนกระทั่งการยอมรับหรือให้การสนับสนุนและการต่อต้าน ของสาธารณะที่มีต่อโครงการเป็นไปในทิศทางใด เป็นต้น

4. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนโครงการจากแหล่งต่างๆ ซึ่งได้แก่ การพิจารณาความสนับสนุนโครงการสาธารณชน การเมือง แหล่งเงินทุน รวมทั้งนักวิชาชีพอื่น ๆ โดยต้องการรู้ว่า แหล่งดังกล่าวนี้ มีแหล่งใดบ้างให้การสนับสนุนโครงการอย่างแท้จริง เมื่อมีการดำเนินโครงการอยู่ในขณะนั้น

5. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขัดขวางต่อต้านโครงการจากแหล่งต่าง ๆ ในทางตรงกันข้ามกับวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการในข้อที่สี่ นอกจากเราจะต้องรู้ถึงแหล่งที่ให้การสนับสนุนโครงการแล้ว ในการดำเนินโครงการใด ๆ ก็ตาม บางครั้งโครงการดังกล่าวนั้นก็ได้รับการขัดขวางต่อต้าน ทำให้การดำเนินโครงการไม่อาจเป็นไปได้โดยสะดวก และวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ว่าจะไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่า แหล่งใดบ้างที่ขัดขวางโครงการจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้ เพื่อจะได้หาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดำเนินโครงการให้มีความเป็นไปได้โดยสะดวกต่อไป

6. เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งหมายถึง การได้รับความรู้ความเข้าใจในพื้นที่อื่น ที่นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่ทำการประเมิน แต่ทว่ามิใช่ผลต่อโครงการ ได้แก่ พื้นฐานด้านการศึกษา ด้านจิตวิทยา ด้านสังคมวิทยา และด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การประเมินผลโครงการก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. การประเมินจะช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ และมาตรฐานของการดำเนินงาน มีความชัดเจนขึ้น กล่าวคือ ก่อนที่โครงการจะได้รับการสนับสนุนให้นำไปใช้ ย่อมจะได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้บริหาร และผู้ประเมิน ส่วนใดที่ไม่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานในการดำเนินงาน หากขาดความแน่นอนแจ่มชัด จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจนเสียก่อน ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า การประเมินโครงการมีส่วนช่วยทำให้โครงการมีความชัดเจน และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผล มากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมิน

2. การประเมินโครงการ ช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า หรือเกิดประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใด หรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวน หรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น หรือมีมากเกินไปจะได้รับการตัดทอน และทรัพยากรใดที่ขาดก็จะได้มีการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้นการประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินโครงการ ช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า โครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้น เมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปด้วยดี ย่อมจะทำให้แผนงานดำเนินไปด้วยดี และบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

หากโครงการใดโครงการหนึ่งมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ ย่อมกระทบกระเทือนต่อแผนงานทั้งหมด โดยมีส่วนร่วม ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้เช่นเดียวกันว่า หากการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมหมายถึง การประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์ และดำเนินงานไปด้วยดีเช่นเดียวกัน

4. การประเมินโครงการ มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการ และทำให้โครงการมีข้อที่ทำให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง ดังตัวอย่างโครงการเขื่อนน้ำโจน ซึ่งในการสร้างถนนเพื่อไปสู่สถานที่สร้างเขื่อนนั้นต้องผ่านป่าไม้ธรรมชาติ ทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และสัตว์ป่าหลายชนิดอาจต้องสูญพันธุ์ การประเมินโครงการจะช่วยให้เกิดโครงการป้องกันรักษาป่า และโครงการอนุรักษ์ และอพยพสัตว์ป่าขึ้นเพื่อการแก้ปัญหา เป็นต้น

5. การประเมินโครงการ มีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า การประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบ และควบคุมชนิดหนึ่ง ซึ่งดำเนินงานอย่างมีระบบ และมีความเป็นวิทยาศาสตร์อย่างมาก ทุกอย่างของโครงการและปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงาน จะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด กล่าวคือ ทั้งข้อมูลนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Outputs) จะได้รับการตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอน ส่วนใดที่เป็นปัญหา หรือไม่มีคุณภาพ จะได้รับการพิจารณาย้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้มีการดำเนินงานใหม่จนกว่าจะเป็นไปตามมาตรฐาน หรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้น จึงถือได้ว่าการประเมินผลเป็นการควบคุมคุณภาพของโครงการ

6. การประเมินโครงการ มีส่วนในการสร้างขวัญ และกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมิใช่เป็นการควบคุมบังคับบัญชา หรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษา วิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไข และเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการ อันย่อมจะนำมาซึ่งผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งปวง โดยลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ มีความพึงพอใจ และมีความตั้งใจ กระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่อไปและมากขึ้น ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนอย่างสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

7. การประเมินโครงการ ช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงอุปสรรค ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการโครงการ โดยข้อมูลดังกล่าวแล้วจะช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไป หรือจะยุติโครงการนั้นเสีย นอกจากนั้น ผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผน หรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหาร

รูปแบบการประเมินโครงการ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบในการประเมินไว้มากมายหลายแบบ แต่ละแบบมีความคิด ทฤษฎี เหตุผล และวิธีการประเมินที่มีผู้นิยมสนับสนุนนำไปใช้เป็นแบบอย่าง (Model) ในการประเมินตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคลและกลุ่มอาชีพตามความเหมาะสมของสถานการณ์ของปัญหาที่จะประเมินต่าง ๆ กันไป ในการประเมินครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิด CIPP Model ของ Stufflebeam มาใช้สำหรับการประเมินโครงการ ดังรายละเอียดของรูปแบบดังนี้

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam and Shinkfield, 2007) ได้นำเสนอรูปแบบการประเมินที่เรียกว่า CIPP Model โดยให้นิยามการประเมินว่า หมายถึง กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นทางเลือกประกอบการตัดสินใจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องไว้ใช้ในการตัดสินใจ ผู้ทำการประเมินจะรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร

แนวคิดของสตีฟเฟิลบีม แบ่งแยกการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกัน อย่างชัดเจน ฝ่ายประเมินทำหน้าที่ ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหาร มีหน้าที่เรียกหาและนำผลการประเมินที่ได้นั้นไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี

CIPP Model ของสตีฟเฟิลบีม ไม่ได้เน้นการประเมินตามวัตถุประสงค์เท่านั้น แต่จะทำให้รายละเอียดต่าง ๆ ของโครงการมาช่วยในการตัดสินใจ โดยเฉพาะการประเมินโครงการประชุมจะมีความเหมาะสมเมื่อใช้ CIPP Model ของสตีฟเฟิลบีม เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของโครงการ ทำให้ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานได้อย่างทันที่ นอกจากนี้ ยังมีการประเมินสรุปเพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ CIPP Model ของสตีฟเฟิลบีม จะให้รายละเอียดของโครงการที่สมบูรณ์ เข้าใจง่าย สะดวกในการนำไปใช้ในการประเมินและสามารถช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้เป็นอย่างดี จึงเป็นแบบจำลองที่มีผู้นำมาใช้มาก การประเมินรูปแบบซีบีพี (CIPP Model) ของสตีฟเฟิลบีม จะประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ประเด็นปัญหา ความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ และความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ได้แก่ ความต้องการของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายของโครงการ จำนวนประชากร สภาพเศรษฐกิจและปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ตัดสินใจ และวางแผนกำหนดนโยบาย กำหนดเป้าหมายและกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการได้อย่างเหมาะสมต่อไป

การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation : C) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น (Need) ปัญหา (Problem) คุณสมบัติที่มีค่า (Assets) และโอกาส (Opportunities) ที่จะเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขแวดล้อมหนึ่งที่กำหนด การประเมินด้านบริบท 4 ส่วนนี้มีความสำคัญที่จะนำไปสู่การออกแบบโครงการ แผนงาน และการให้บริการที่มีความเหมาะสมเป็นไปได้ ทั้งนี้การประเมินด้านบริบท มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) กำหนดขอบเขตและบรรยายเกี่ยวกับความตั้งใจให้บริการ
- 2) จำแนกผู้รับผลประโยชน์ที่ตั้งใจให้บริการ(หรือกลุ่มเป้าหมาย) และประเมินความต้องการจำเป็นของกลุ่มบุคคลดังกล่าว
- 3) จำแนกปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เป็นบ่อเกิดของความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์หรือกลุ่มเป้าหมายนั้น
- 4) จำแนกความเกี่ยวข้องระหว่างคุณสมบัติที่มีค่าและโอกาสการได้รับทุนอุดหนุน ที่สามารถนำไปใช้กำหนดเป้าหมายความต้องการจำเป็นนั้น
- 5) จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดเป้าหมายมุ่งการปรับปรุง
- 6) ประเมินความชัดเจนและความเหมาะสมเป็นไปได้ของเป้าหมายมุ่งการปรับปรุง

7) จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจผลลัพธ์ของเป้าหมายมุ่งการปรับปรุงหรือ ความพยายามในการให้บริการ

การประเมินด้านบริบท อาจประเมินได้ทั้งก่อน ระหว่าง หรือแม้กระทั่งหลังการดำเนินโครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซง (Intervention) อื่น ๆ ในกรณีประเมินบริบทก่อนการดำเนินโครงการ องค์กร หรือหน่วยงาน จะใช้ผลจากการประเมินด้านบริบทเพื่อช่วยจัดลำดับความสำคัญและกำหนดเป้าหมายสำหรับโครงการนั้น แต่ถ้าเป็นการประเมินด้านบริบทระหว่าง หรือหลังดำเนินโครงการ หรือสิ่งแทรกแซงอื่น ๆ องค์กรและหน่วยงานมักจะดำเนินการและจัดทำรายงานการประเมินด้านบริบทควบรวมไปกับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต กรณีนี้ การประเมินด้านบริบทจึงมีประโยชน์สำหรับการตัดสินใจกำหนดเป้าหมายของโครงการและช่วยให้ผู้รับบริการได้ประเมินว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าวมีคุณประโยชน์ ตอบสนองหรือเป็นไปตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์หรือไม่เพียงไร

เทคนิควิธีการที่ใช้ในการประเมินด้านบริบท ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมสารสนเทศอย่างหลากหลาย ครอบคลุมสมาชิกที่เป็นประชากรเป้าหมาย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ซึ่งโดยปกติมักเริ่มจากการซักถามผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อช่วยระบุขอบข่ายการศึกษา หลังจากนั้นนักประเมินอาจทำการทดสอบสมมติฐาน เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการรับบริการหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการให้บริการ ซึ่งอาจทำได้โดยการทบทวนเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังและการปฏิบัติงานของบุคคล การจัดเวทีรับฟังจากชุมชน การทดสอบและการสัมภาษณ์ผู้รับประโยชน์ รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคนอื่น ๆ ในกรณีที่ผู้รับประโยชน์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนผู้รับบริการจากโครงการ หรือสิ่งแทรกแซงเป็นประชากรที่มีจำนวนมาก นักประเมินอาจใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แล้วสร้างแบบสอบถามหรือแบบสำรวจความต้องการจำเป็นและทำการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการจำเป็น จำแนกตามกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวกับโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น หรืออาจศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิผลทางการเรียนของนักเรียน ในกรณีเช่นนี้นักประเมินก็อาจใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาใด ๆ เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาใช้ทดสอบเปรียบเทียบก็ได้

ผลการประเมินด้านบริบท สามารถนำมาใช้ได้อย่างกว้างขวาง ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารสามารถนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้สื่อสารกับสมาชิกในองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน ความต้องการจำเป็น คุณสมบัตินี้ที่มีค่า โอกาสและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาขององค์กร แต่สำหรับนักพัฒนาโครงการก็สามารถที่จะนำผลการประเมินด้านบริบทไปใช้เพื่อสนับสนุน ขอรับทุนหรือ จัดทำสัญญาต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการดังกล่าว ในขณะที่องค์กรให้บริการทางสังคมหรือองค์กรการกุศล อาจใช้สารสนเทศจากผลประเมินด้านบริบท เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคณะทำงาน หรือเพื่อจำแนก จัดลำดับให้ความช่วยเหลือประชากรเป้าหมาย สำหรับโรงเรียนนั้นก็อาจใช้การประเมินด้านบริบทเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนและผู้ปกครองในการชี้แนะและพัฒนาความก้าวหน้าทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น ในส่วนของนักประเมินก็ต้องใช้ผลการประเมินด้านบริบท เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ได้อย่างเหมาะสม และมีความสัมพันธ์กับแผนงานโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ

กล่าวโดยสรุปว่า การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation : C) คือ การประเมินเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการและเหตุผลว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมเพียงใด ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินโครงการ

1. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินทรัพยากรจำเป็นที่จะนำมาใช้ในการดำเนินโครงการว่ามีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมมีความเพียงพอหรือไม่ ทรัพยากรที่จำเป็น ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา กลุ่มเป้าหมาย เทคโนโลยี และแผนการดำเนินงาน การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า นำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจหาวิธีดำเนินงานโครงการให้บรรลุเป้าหมาย

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) จุดมุ่งเน้นหลักของการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ก็เพื่อช่วยจัดลำดับโครงการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความต้องการจำเป็น โดยการศึกษาและตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน เกี่ยวกับแนวทางต่าง ๆ ที่มีศักยภาพ หรือมีความเป็นไปได้มากที่สุด ในอันที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าจะเป็นตัวบ่งบอกล่วงหน้าถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลว หรือประสิทธิผลของความพยายามเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่โครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ต้องการให้เกิดจุดมุ่งเน้นประการที่สองของการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าก็เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางที่เป็นทางเลือกต่าง ๆ และเพราะเหตุใดจึงเลือกแนวทางนั้น ในกรณีเช่นนี้ สารสนเทศที่ได้จากการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า จะมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับบ่งบอกให้เห็นถึงความรับผิดชอบ(Accountability)ใด ๆ ของผู้พัฒนาโครงการที่พยายามออกแบบและปรับปรุงงบประมาณใด ๆ ของโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าว นอกจากนี้แล้วการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ก็จะช่วยจำแนกและจัดลำดับแนวทางที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจได้ใช้เป็นทางเลือกสำหรับการดำเนินงานต่อไป โดยสรุปการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ก็เพื่อช่วยผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมาย ตอบสนองความต้องการจำเป็นให้แก่ผู้รับประโยชน์ ก่อให้เกิดแผนงานที่ปฏิบัติได้จริงและใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการบันทึกและสร้างสำเนารับผิดชอบเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพยากรและวิธีการดำเนินงานในแผนงานนั้น ๆ นอกจากนี้แล้ว หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าก็เพื่อช่วยให้ผู้นำโครงการหลีกเลี่ยงความสูญเสียเปล่า ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมหรือโครงการที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าถึงทรัพยากรที่จะต้องสูญเสียไป

นักประเมินสามารถทำการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าได้หลายขั้นตอนโดยไม่จำเป็นต้องกระทำตามลำดับต่อเนื่องกัน นักประเมินอาจเริ่มจากการทบทวนปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และตอบสนองความต้องการจำเป็นที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งทำได้ตามขั้นตอนหรือวิธีการต่าง ๆ ได้แก่

- 1) การทบทวนวรรณกรรมหรือเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2) การตรวจเยี่ยมโครงการตัวอย่างหรือโครงการที่มีลักษณะคล้ายกัน
- 3) การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและตัวแทนจากรัฐบาล
- 4) สืบค้นสารสนเทศเกี่ยวกับ การให้บริการจากแหล่งสืบค้นทาง

อินเทอร์เน็ต

- 5) ทบทวนเอกสาร บทความเกี่ยวกับรายงานผู้บริโภคหรือเอกสารอื่น ๆ ที่

ตีพิมพ์เรื่องราวที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการให้บริการ

6) การชี้ชวน ให้ผู้ปฏิบัติงานจัดทำข้อเสนอ

นักประเมินอาจจัดสารสนเทศเหล่านี้อย่างเป็นทางการเป็นหมวดหมู่ไว้ในห้องวางแผนโดยเฉพาะ และจัดกลุ่มที่ศึกษาเฉพาะเพื่อทำการสืบค้นหรือดำเนินการจัดทำแผนสัมมนาโดยตรงเกี่ยวกับการวิเคราะห์วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในโครงการ นักประเมินต้องใช้สารสนเทศที่ได้ทั้งหมดเพื่อนำไปสู่การได้กลยุทธ์หรือแนวทางการดำเนินงานที่มีแนวโน้มศักยภาพก่อให้เกิดการยอมรับได้ต่อการนำไปใช้ ทั้งนี้ โดยอาจจัดลำดับแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวโดยอาศัยหรือพิจารณาจากเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

- 1) ตอบสนองการบรรลุความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์
- 2) ตอบสนองต่อเป้าหมายที่เป็นปัญหาขององค์กร
- 3) ศักยภาพของประสิทธิผล
- 4) ต้นทุนที่ต้องใช้
- 5) สอดคล้องมืออยู่จริงในทางการเมือง
- 6) มีความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการ
- 7) มีศักยภาพเพียงพอที่จะก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกพื้นที่หนึ่ง ๆ

จากนั้น นักประเมินสามารถที่จะให้คำแนะนำแก่ผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจว่าควรเลือก หรือ ค้นหาแนวทางการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร ในกรณีที่เป็นการค้นหาวัตถกรรมหรือแนวทาง การดำเนินงานใหม่ ๆ นักประเมินและผู้รับบริการอาจจัดทำเกณฑ์อย่างเป็นเอกสารชัดเจนที่นวัตกรรมนั้น ต้องบรรลุและจัดลำดับข้อเสนอแนวทางต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ต้องการบรรลุซึ่งเลือกไว้แล้ว ในลำดับต่อไปนักประเมินอาจจัดลำดับข้อเสนอหรือแนวทางที่มีศักยภาพแก่การยอมรับได้และชี้แนะแนวทาง หรือคุณลักษณะที่ดีที่สุดให้แก่องค์กรหรือหน่วยงานว่าควรจะทำโครงการอย่างไร นอกจากนี้ นักประเมิน ก็อาจทำได้โดยการจัดให้มีการรับฟังเพื่อให้ได้สารสนเทศเพิ่มเติมจากผู้ปฏิบัติหรือผู้บริหาร เกี่ยวกับข้อเสนอหรือแนวทางต่าง ๆ ที่ดีที่สุดสำหรับเป็นทางเลือกการตัดสินใจให้แก่หน่วยงานองค์กร นั้น ๆ

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า นำไปประยุกต์ใช้ได้หลายกรณี อาทิ ผู้บริหารใช้ สำหรับจัดทำข้อเสนอ เพื่อขอรับเงินลงทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากคณะกรรมการกำหนดนโยบาย ในหน่วยงานหนึ่ง ๆ โรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาใช้สำหรับจัดทำข้อเสนอ เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนแผนงาน โครงการทำการศึกษาในขณะเดียวกันผู้กำหนดนโยบายหรือผู้ทำหน้าที่ ตัดสินใจทางการศึกษาก็ใช้สำหรับการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับความคุ้มค่าหรือประสิทธิผลที่จะได้รับ เมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนหรืองบประมาณที่ต้องจัดสรรให้กับโครงการหรือนวัตกรรมทางการศึกษา ใหม่ ๆ

กล่าวโดยสรุปว่า การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) คือ การ ประเมินเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในการนำปัจจัยต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับโครงการ อันที่จะทำให้โครงการนั้นบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณว่ามีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด

2. การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินการบริหารโครงการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การนำปัจจัยนำเข้าของโครงการมาใช้เหมาะสมหรือไม่ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นจะบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ สารสนเทศต่าง ๆ จะถูกวิเคราะห์ รวบรวมและนำเสนอผู้ดำเนินงานโครงการเป็นการบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินงานโครงการไว้เป็นหลักฐานการประเมิน

การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการตรวจสอบการนำแผนงาน หรือโครงการไปใช้ หรือตรวจสอบการดำเนินงานการใช้แผนงาน โครงการ วัตถุประสงค์ที่สำคัญ ประการหนึ่งของการประเมินด้านกระบวนการ ก็คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้จัดการและผู้ปฏิบัติงาน ในโครงการนั้น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการว่าเป็นไปตามตารางเวลาที่กำหนดหรือไม่ การใช้งบประมาณและประสิทธิภาพเป็นอย่างไร สำหรับวัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งก็เพื่อชี้แนะแนวทางให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในการปรับปรุงการใช้งบประมาณและแนวทางการดำเนินงานของโครงการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพราะโดยปกติแล้ว เมื่อมีการเริ่มต้นการดำเนินงานของโครงการหรือแผนงาน ผู้ปฏิบัติงานย่อมไม่สามารถที่จะกำหนดสิ่งต่าง ๆ ได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดกิจกรรม การใช้บุคลากร งบประมาณ หรืออื่น ๆ ดังนั้น การได้รับสารสนเทศจากการประเมินด้านกระบวนการ ก็สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ในโครงการให้สามารถดำเนินการต่อไปและมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ในการประเมินด้านกระบวนการนั้น ควรทำการเปรียบเทียบระหว่างกิจกรรมและค่าใช้จ่ายจริงกับกิจกรรมในแผนงาน โครงการและงบประมาณ ที่กำหนดไว้ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร รวมทั้งบรรยายให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้และท้ายที่สุดก็ควรจัดทำรายงานที่ผู้ร่วมโครงการ หรือผู้ทำการสังเกตได้ตัดสินใจคุณภาพของกระบวนการใช้โครงการ แผนงานดังกล่าว

นักประเมินกระบวนการจำเป็นต้องดำเนินการค่อนข้างมากในการควบคุม กำกับ และจัดทำเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมของโครงการหรือตัวแทรกแซง ซึ่งอาจเริ่มจากการทบทวนกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง แผนการปฏิบัติงาน งบประมาณ และการประเมินภูมิหลังของโครงการหรือสิ่งที่แทรกแซง เพื่อที่จะพิจารณาว่ากิจกรรมอะไรที่ควรต้องกำกับในโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าว การพิจารณาตัวอย่าง ที่เป็นไปได้ในการให้บริการกลุ่มผู้รับประโยชน์ การฝึกอบรมให้คำปรึกษาทีมผู้ปฏิบัติงาน การจัดประชุมทีมผู้ปฏิบัติงาน การควบคุมกำกับผังงาน (Work flow) การบำรุงรักษาตรวจสอบเครื่องอุปกรณ์ การจัดลำดับและแจกจ่ายวัสดุ การควบคุมค่าใช้จ่าย การจัดการสารสนเทศของโครงการ เหล่านี้ เป็นต้น

เทคนิควิธีที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในการประเมินด้านกระบวนการนั้น นักประเมินควรใช้วิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดการรบกวน (Unobtrusive) แก่ผู้ปฏิบัติงานให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน นักประเมินอาจพิจารณาภาพรวมว่ากิจกรรมหรือการดำเนินงานของโครงการดังกล่าว เป็นอย่างไร โดยการตรวจเยี่ยมและสังเกตที่ศูนย์ของกิจกรรมนั้น การทบทวนวิเคราะห์เอกสารที่ปรากฏ (เช่น แผนปฏิบัติงาน งบประมาณ รายงานบัญชี และระยะเวลาการจัดประชุม) การเข้าร่วมประชุมกับ ทีมผู้ปฏิบัติงาน และการสัมภาษณ์บุคคลหลัก หลังจากนั้นนักประเมินต้องจัดทำรายงานสรุปเกี่ยวกับแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อค้นพบและประเด็นการสังเกต นัก

ประเมินควรแสดงให้เห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของกระบวนการอย่างชัดเจนตามที่ได้จากผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งนำเสนอรายงานนี้ในการประชุมทีมผู้ปฏิบัติงาน และเชิญผู้อำนวยการของทีมผู้ปฏิบัติงาน ให้เป็นผู้นำในการอภิปรายเกี่ยวกับข้อค้นพบซึ่งปรากฏในรายงาน ทีมงานของโครงการอาจจะใช้รายงานเพื่อการตัดสินใจให้เหมาะกับการปฏิบัติงานของตนต่อไป ต่อจากนั้นนักประเมินก็ควรทบทวนเกี่ยวกับแผนงานการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งต่อไป รวมทั้งการจัดทำรายงานตามลำดับ โดยการสอบถามความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากทีมผู้ปฏิบัติงานถึงช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อที่จะทำให้ได้สารสนเทศที่มีประโยชน์มากที่สุด ในการจัดประชุมนำเสนอรายงานให้กับทีมผู้ปฏิบัติงานในครั้งต่อไป ซึ่งทีมผู้ปฏิบัติงานก็อาจจะให้ข้อเสนอแนะที่ดีเกี่ยวกับ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินว่าควรจะทำอย่างไร เช่น อาจใช้การสังเกต บันทึกการปฏิบัติงานประจำวันของทีมผู้ปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น นอกจากนี้ นักประเมินก็ควรจะสอบถามผู้ปฏิบัติงานถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมหรือดีที่สุดสำหรับการใช้ประโยชน์จากรายงานการประเมินช่วงถัดไป

นักประเมินกระบวนการควรจัดลำดับรายงานโดยพิจารณาว่าจะก่อให้เกิดผลดีที่สุด แก่ทีมผู้ปฏิบัติงานในการนำไปใช้ในแผนปฏิบัติงานและบูรณาการเข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยรอบโครงการ หรือ สิ่งแทรกแซงนั้น นักประเมินควรจะต้องบรรยายให้เห็นถึงสิ่งที่เบี่ยงเบนออกไปจากแผนงานที่กำหนด และควรชี้ให้เห็นถึงความผันแปรเหล่านี้ว่ามีลักษณะอย่างไร เมื่อพิจารณาจากความแตกต่างระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคลหรือสถานที่ที่แตกต่างเบี่ยงเบนไปจากแผนงานนั้น ผลการประเมินด้านกระบวนการ นำไปใช้ประโยชน์ได้หลายกรณียกตัวอย่าง เช่น สมาชิกในทีมงานใช้สำหรับชี้แนะแนวทางการดำเนินกิจกรรม แก่แผนงานที่ผิดพลาดและจัดทำบันทึกความรับผิดชอบ ผู้จัดการบางคนใช้ตารางหรือปฏิทินสะท้อนผลกลับผลการประเมินด้านกระบวนการ ที่จัดทำตามปกติหรือสม่ำเสมอ เพื่อให้ทีมผู้ปฏิบัติงานรักษาหน้าที่และความรับผิดชอบของตน การประเมินด้านกระบวนการ ยังช่วยให้บุคคลภายนอกได้เรียนรู้ว่าอะไรคือสิ่งสำคัญที่ต้องทำและอะไรคือต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียในกรณีที่พวกเขาต้องการกระทำในลักษณะที่คล้าย ๆ กันนี้

สรุปว่าการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) คือ การประเมินเกี่ยวกับด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการ เพื่อให้ทราบว่ามีข้อบกพร่องเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานอะไรบ้าง ได้แก่ กระบวนการในการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร และการติดตามประเมินผลว่า ได้มีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

3. **การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)** เป็นการประเมินผลที่ได้จากโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ คำนวณเพียงใด โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ มุ่งตอบคำถามว่า โครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลการประเมินจะทำให้ได้สารสนเทศในการพิจารณาการตัดสินใจ ยุติ ปรับขยาย หรือทำงานเป็นประจำ การประเมินด้านผลผลิตจะทำการประเมิน 2 ขั้นตอน คือ 1) ประเมินทันทีที่สิ้นสุดโครงการเรียกว่าการประเมินผลลัพธ์ และ 2) การประเมินผลกระทบของโครงการทั้งทางบวกและทางลบ

การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation : P) วัตถุประสงค์หลักของการประเมินด้านผลผลิตก็เพื่อสอบวัด ความสำเร็จและตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงว่าตอบสนองบรรลุนความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์หรือไม่ นอกจากนี้ การประเมินด้านผลผลิตก็จะต้องประเมินผลลัพธ์ (Outcomes) ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทั้งที่เป็นไปใน

ทางบวกและทางลบอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นบ่อยครั้งที่นักประเมินยังขยายขอบเขตการประเมินด้าน ผลผลิตไปสู่การประเมินในสิ่งที่เรียกว่า ผลลัพธ์ ระยะยาว อีกด้วย

การประเมินด้านผลผลิต ควรดำเนินการโดยอาศัยการรวบรวมและวิเคราะห์การ ตัดสินของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมิน (Evaluand) นั้น ใน บางครั้งก็อาจทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมินอื่น ซึ่งมี ลักษณะคล้ายคลึงกันและก็มีอยู่บ่อย ๆ ที่ผู้รับบริการจากโครงการ ต้องการจะรู้ว่าโครงการดังกล่าวได้ ผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ และมีประโยชน์คุ้มกับการลงทุนดำเนินการ เพียงไร ดังนั้น ในทางที่เหมาะสมแล้ว นักประเมินก็ควรที่วิเคราะห์ ตีความให้เห็นว่าจุดอ่อนของการ ใช้โครงการหรือแผนปฏิบัติงานส่วนใดที่เป็นสาเหตุทำให้ได้ผลลัพธ์อ่อนด้อยลงไปด้วย เทคนิควิธีการที่ ใช้ประเมินผลผลิตมิได้กำหนดไว้อย่างเป็นแบบแผนตายตัว แต่นักประเมินอาจต้องใช้วิธีการอย่าง หลากหลายร่วมกันเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ ในการศึกษาผลลัพธ์ทั้งหมดของสิ่งที่ได้รับการประเมิน รวมทั้งยังช่วยในการตรวจสอบข้ามกันไปมาระหว่างข้อค้นพบที่หลากหลายอีกด้วย

การประเมินผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่กำหนดนั้น นัก ประเมินจำเป็นต้องศึกษาค้นหาผลลัพธ์ที่มีได้คาดหวังด้วย ทั้งผลลัพธ์ในเชิงบวกและเชิงลบโดยการ รับฟัง ความคิดเห็นหรือสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสิ่งที่ได้รับการประเมิน เพื่อที่จะทำการ ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับผลลัพธ์ให้ครอบคลุมทุกด้าน และสืบหาข้อเท็จจริงอย่างรอบคอบสำหรับ ยืนยันหรือไม่ยืนยันสมมติฐานเกี่ยวกับผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้แล้วนักประเมินอาจใช้วิธีการศึกษา รายการณ์ โดยเลือกบุคคลที่ได้รับประสบการณ์จากโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมิน เพื่อทำการ สัมภาษณ์ระดับลึกเกี่ยวกับผลที่เกิดจากโครงการดังกล่าว หรือนักประเมินอาจใช้วิธีการสำรวจความ คิดเห็นทางโทรศัพท์หรือทางจดหมายของกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้ตัดสินใจเกี่ยวกับการได้รับ บริการตามมุมมองของแต่ละคนทั้งที่เป็นภาพบวกและภาพลบ ยิ่งไปกว่านั้นนักประเมินก็อาจจะให้ ผู้เข้าร่วมโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมิน เขียนเสนอตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการได้รับ บริการ และก่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานของตน เช่น ผลผลิตของงานที่เพิ่มขึ้น หรือตำแหน่งหน้าที่ การงานใหม่ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งนักประเมินอาจใช้การสังเกต เพื่อจำแนกและเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มบุคคลโดยเปรียบเทียบตามรายการตรวจสอบผลลัพธ์กับโครงการให้บริการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับโครงการที่ได้รับการประเมิน

การจัดทำรายงานข้อค้นพบจากการประเมินด้านผลผลิต อาจทำให้แตกต่างกันตาม ขั้นตอน กล่าวคือ นักประเมินอาจจัดทำรายงานผลผลิตที่เกิดขึ้นในแต่ละวงรอบของโครงการ รายงาน ดังกล่าวนี้นี้ควรจะแสดงให้เห็นว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ได้บรรลุเป้าหมายความต้องการ จำเป็นเพียงไร ในขณะที่รายงานเมื่อสิ้นสุดวงรอบทั้งหมดของโครงการ ควรเป็นรายงานที่นำเสนอให้ เห็นถึงผลสัมฤทธิ์สรุปรวมทั้งหมดของโครงการดังกล่าว ดังนั้น รายงานผลการประเมินด้านผลผลิตจึง ต้องเป็นการสรุปตีความ ให้เห็นถึงผลที่ชัดเจนในการตอบสนองความต้องการจำเป็น ต้นทุนที่ใช้ ดำเนินการ และผลตอบแทนหรือผลการปฏิบัติทั้งหมดที่ได้รับในแผนงานโครงการนั้น ๆ นักประเมิน ยังต้องจัดทำรายงานการศึกษาติดตามเพื่อแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ระยะยาวที่เกิดขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ บางกรณีอาจต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์และบูรณาการผลที่ได้รับทั้งหมดเข้าด้วยกัน เพื่อเสนอต่อกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคล

ผลการประเมินด้านผลผลิตนั้น ประชาชนทั่วไปนำมาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจว่า โครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซงนั้นมีคุณประโยชน์เพียงพอต่อการนำไปดำเนินการต่อเนื่องต่อไป หรือควรดำเนินการซ้ำอีก หรือควรขยายขอบเขตการนำไปใช้ในสถานการณ์ หรือสถานที่อื่น ๆ ต่อไป ในขณะเดียวกัน สถาบันและหน่วยงานก็ยังใช้สำหรับปรับเปลี่ยนหรือแทนที่แผนการปฏิบัติในการที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลได้มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนและตอบความต้องการจำเป็นของสมาชิก ทั้งหมดที่เน้นประชากร เป้าหมาย ผลจากการประเมินด้านผลผลิตมีความสำคัญในทางจิตวิทยาเป็นอย่างมาก เมื่อผลจากการประเมินแสดงให้เห็นถึงความงอกงามที่เกิดขึ้นจากแนวทางที่ชาญฉลาดในการดำเนินโครงการ ผลการประเมินเช่นนี้นับเป็นสิ่งเสริมแรงที่ดีสำหรับทั้งทีมปฏิบัติงานในโครงการ และผู้รับบริการจากโครงการหรืออาจจะเป็นสิ่งที่ทำลาย ลดทอนแรงจูงใจก็ได้ ถ้าหากผลที่ได้จากการประเมินด้านผลผลิตนั้น มีความอ่อนด้อยหรือไม่แสดงถึงความงอกงามใด ๆ ที่จะพึงได้รับจากโครงการนั้น ๆ เลย

ประเด็นสำคัญสุดท้ายที่ต้องพึงระวังในการจัดทำรายงานการประเมินด้านผลผลิต ก็คือ นักประเมินไม่ควรเร่งรีบประเมินผลผลิตและจัดทำรายงานสู่สาธารณะอย่างทันทีทันใด เพราะเหตุว่า การดำเนินโครงการต้องการระยะเวลาพอสมควรที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์บรรลุตามความรับผิดชอบ (Accountability) ที่ระบุไว้ การจัดทำรายงานการประเมินด้านผลผลิตที่ยังไม่มีวุฒิภาวะสุกงอม (Premature) อย่างเพียงพอ อาจนำไปสู่ความไม่สามารถตัดสินใจได้เกี่ยวกับความต่อเนื่องของโครงการเพราะเหตุว่า ทำให้ไม่พบผลลัพธ์ใด ๆ เกิดขึ้นเลย ทั้งนี้ เนื่องจากผลลัพธ์ของโครงการต้องใช้ระยะเวลายาวพอสมควร ในการศึกษาติดตาม ดังนั้น ถ้าหากการจัดทำรายงานการประเมินด้านผลผลิตสู่สาธารณะได้มีการห้วงเวลาอย่างสมเหตุสมผลแล้ว นักประเมินอาจจะพบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นภายหลังและมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับใช้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่องต่อไป

อย่างไรก็ตาม นักประเมินก็สามารถจะตอบสนองข้อเรียกร้องของทีมผู้ปฏิบัติงานในโครงการได้อย่างเหมาะสมเกี่ยวกับการแสดงผลข้อค้นพบหรือผลการประเมินด้านผลผลิตเป็นระยะ ๆ (Formative product evaluation) เพื่อช่วยให้บรรลุความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามโครงการ โดยการแลกเปลี่ยนข้อค้นพบให้แก่สมาชิกผู้ปฏิบัติงานในโครงการนั้นโดยตรง กฎก้าบ้นหลัก (Rules of thumb) สำหรับนักประเมินนั้นคือควรลดความสำคัญในการประเมิน ผลผลิตของโครงการในระยะแรก ๆ และ ไม่ควรเร่งรีบจัดทำรายงานสู่สาธารณะควรเสนอข้อค้นพบจากการประเมินด้านผลผลิตเป็นระยะ ๆ ให้แก่ ทีมผู้ปฏิบัติงานได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เท่านั้น นักประเมินควรแจกจ่ายข้อค้นพบจากการประเมินด้านผลผลิตให้กับผู้มีสิทธิ์รับรู้ภายหลังจากโครงการนั้นมีระยะเวลาพอสมควร และมีวุฒิภาวะสุกงอมที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์แล้วหรือกล่าวอย่างถึงที่สุดได้ว่า จำเป็นต้องแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำรายงานข้อค้นพบการประเมินด้านผลผลิต สารสนเทศที่ได้จากการประเมินด้านผลผลิตเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งที่แสดงถึงรายงานความรับผิดชอบของสถาบันหรือหน่วยงาน ที่ดำเนินโครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซงใด ๆ เมื่อใดก็ตามที่รายงานนั้นแสดงให้เห็นความมีนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์อย่างเด่นชัดก็就会被นำไปใช้โน้มน้าวชุมชนและหน่วยงานให้ทุนสนับสนุนเพื่อให้เพิ่มเติมงบประมาณและขอรับการสนับสนุนทางการเมืองได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าหากผู้มีอำนาจตัดสินใจรู้ว่า สิ่งแทรกแซงหรือโครงการนั้น ๆ ไม่ทำให้ได้ผลตอบแทนที่มีความสำคัญอันใดเลยก็ทำให้ยกเลิก การลงทุนดำเนินการอีกต่อไป

สรุปว่า การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation : P) คือ การประเมินการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานโครงการ ว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ และมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด

นอกจากประเมินตาม CIPP Model ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ การประเมินบริบท การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิตแล้วนั้น สตีฟเฟิลบีมได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1) การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินบริบท นำผลการประเมินไปใช้ตัดสินใจในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการทั้งวัตถุประสงค์ระยะสั้นและระยะยาว ให้สอดคล้องกับแผนในการดำเนินงาน

2) การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน กลวิธีดำเนินโครงการและขั้นตอนของการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

3) การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) ได้จากการประเมินด้านกระบวนการ นำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการไปสู่การปฏิบัติ ทำให้การทำงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4) การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) ได้จากการประเมินด้านผลผลิตนำผลการประเมินไปใช้ตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการว่าควรจะทำต่อไป ยุติ ล้มเลิก ขยาย

ความสัมพันธ์การตัดสินใจ และประเภทการประเมินแบบ CIPP Model Daneil L. tufflebeam
ประเภทการประเมิน ประเภทการตัดสินใจ

ประเภทการประเมิน	ประเภทการตัดสินใจ
การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions)
การประเมินปัจจัยเบื้องต้น/ตัวป้อน (Input Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้าง (Structuring Decisions)
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementating Decisions)
การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions)

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจ (CIPP Model)

การประเมิน CIPP Model

CIPP Model สามารถใช้เพื่อประเมินได้หลายรูปแบบ เช่น ประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) การใช้ CIPP Model ประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตอบคำถามและประเมินในประเด็นต่อไปนี้ (ประภัศสร วงษ์ดี และคณะ, 2554)

1) บริบท (Context) : คำถามการประเมินคือ ต้องการจะทำอะไร ประเด็นที่ประเมินประกอบด้วย การประเมินความต้องการ ปัญหาด้านทรัพยากร และโอกาสต่าง ๆ เพื่อที่จะระบุความต้องการ เลือก หรือจัดลำดับเป้าหมาย

2) ปัจจัยนำเข้า (Input) : คำถามการประเมินคือ จะทำอย่างไร ประเด็นที่ประเมินประกอบด้วยทางเลือกทางเลือก และแผนในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการเลือกโครงการ กิจกรรมหรือกลยุทธ์อื่น ๆ

3) กระบวนการ (Process) : คำถามการประเมินคือ ทำแล้วหรือยัง ประเด็นที่ประเมิน ประกอบด้วยการประเมินการกำกับติดตาม การตัดสินใจกิจกรรมต่าง ๆ และการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ เพื่อการปฏิบัติตามแผน

4) ผลผลิต (Product) : คำถามการประเมินคือ ทำสำเร็จหรือไม่ ประเด็นที่ประเมิน ประกอบด้วยการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบข้างเคียง (Effects) เพื่อพิจารณาว่ากิจกรรมนั้นควรจะดำเนินการต่อไป ปรับปรุง หรือยุติกิจกรรมนั้น

การใช้ CIPP Model ประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) โดยทำการประเมินเพื่อพิจารณาคูณภาพค่าใช้จ่าย และการลงทุนตลอดจนความสามารถในการแข่งขันสำหรับคำถามการประเมินและลักษณะการประเมินมีรายละเอียด ดังนี้

1) บริบท (Context) : คำถามการประเมินคือ ความต้องการที่สำคัญได้ระบุไว้หรือไม่ ลักษณะการประเมิน คือ การเปรียบเทียบเป้าหมายและลำดับความสำคัญกับผลการประเมินความต้องการ ปัญหาด้านทรัพยากร และโอกาสต่าง ๆ

2) ปัจจัยนำเข้า (Input) : คำถามการประเมินคือ ได้ใช้ความพยายามหรือดำเนินกิจกรรมตามแผนและงบประมาณหรือไม่ ลักษณะการประเมิน คือ การเปรียบเทียบกลยุทธ์ของโครงการ การออกแบบโครงการ และงบประมาณกับคู่แข่งที่สำคัญ และกับความต้องการตามเป้าหมายของผู้ได้รับประโยชน์

3) กระบวนการ (Process) : คำถามการประเมินคือ การออกแบบการให้บริการได้ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์หรือได้ปรับเปลี่ยนตามความต้องการแล้วหรือไม่ ลักษณะการประเมิน คือ การเปรียบเทียบกระบวนการและค่าใช้จ่ายที่ปฏิบัติจริง

4) ผลผลิต (Product) : คำถามการประเมินคือ ความพยายามที่ใช้ไปหรือกิจกรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จหรือไม่ ลักษณะการประเมิน คือ การเปรียบเทียบผลลัพธ์และผลกระทบข้างเคียงกับความต้องการตามเป้าหมาย

จากรายละเอียดการประเมินดังกล่าวข้างต้นจึงถือว่า CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความสมเหตุสมผลต่อการทำให้การดำเนินโครงการบรรลุผลสำเร็จเพราะมีการพิจารณาความ

เป็นไปได้ในการดำเนินโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการอย่างรอบคอบและสมเหตุสมผล นอกจากนี้ยังเป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่ซับซ้อนมีขั้นตอนการประเมินที่ชัดเจน

สรุป รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นวิธีการที่เหมาะสมและครอบคลุมผลการประเมินในทุก ๆ องค์ประกอบสำหรับการประเมินโครงการ เพราะเป็นรูปแบบการประเมินที่ให้สารสนเทศได้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การประเมิน 1) ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) เป็นการพิจารณาถึงหลักการและเหตุผลของโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม ตลอดจนการดำเนินการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินโครงการ 3) ด้านกระบวนการ (Process) เป็นการพิจารณาถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค ของการดำเนินโครงการ 4) ด้านผลผลิต (Product) เป็นการพิจารณาถึงผลที่เกิดจากโครงการได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ เป็นการให้ข้อมูลที่ละเอียดในการตัดสินใจต่อโครงการ อันจะนำผลการประเมินโครงการนั้นจะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง หรือให้ข้อเสนอแนะการแก้ไขการดำเนินโครงการต่อไปให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

1. ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

สภาพสังคมและเศรษฐกิจมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการศึกษา เมื่อมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการดำเนินงาน หลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูก็ย่อมปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปด้วย จึงจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาเพิ่มพูนให้ครูมีความรู้และทักษะต่าง ๆ ให้สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนางานในองค์กรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมใหม่ ดังนั้น ครูจึงต้องได้รับการนิเทศและคำแนะนำ ช่วยเหลือ ดังมีผู้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศไว้ ดังนี้

กรองทอง จิระเดชากุล (2550 : 4) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ

- 1). เพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน
- 2). ปริมาณศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา
- 3). บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความคุ้นเคย และใกล้ชิดปัญหามากที่สุด
- 4). บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง

นิรมล วิบูลมมงคล (2551 : 26) กล่าวถึงความจำเป็น และความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า การนิเทศภายในโรงเรียนโดยความร่วมมือของครูทุกคนเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการรวมพลังครู และพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของตนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและมีความมั่นใจ มีความภาคภูมิใจที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552) กล่าวถึง ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา ดังนี้

- 1). สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วยการนิเทศการศึกษาจะช่วยให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2). ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

3). การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง

4). การศึกษาของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา

5). การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน จำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ เพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน

6). การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง

7). การนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการจัดกิจกรรม

8). การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ

พัชรินทร์ สำนักวิชา (2556 : 19) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในมีความจำเป็นในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนไม่อาจละเลยการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งต่างก็ได้รับรู้ถึงสภาพปัญหาได้อย่างชัดเจน แก้ไขปัญหาได้ตรงจุด อีกทั้งกระทำได้อย่างต่อเนื่องและรวดเร็วกว่าผู้นิเทศจากภายนอก

ประภารัตน์ พนานุสรณ์ (2557 : 34) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพราะว่าการนิเทศภายในจะต้องนิเทศโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาซึ่งเข้าใจปัญหาของผู้ร่วมงานด้วยกันเป็นอย่างดี จึงสามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดด้วยบรรยากาศแห่งความคุ้นเคยฉันทมิตร ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยให้ครูช่วยเหลือครู เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ครูมีวิสัยทัศน์ก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งประ โยชน์แก่ตัวนักเรียนมากที่สุด

ราตรี สายเขียว (2557 : 20) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะการนิเทศจากบุคคลภายนอกหรือนักศึกษานิเทศก็ไม่สามารถทำการนิเทศการสอนของครูได้ทั่วถึง เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการ เช่น สภาพของสถานศึกษามีความแตกต่างกัน จำนวนศึกษานิเทศก็มีจำนวนน้อย ดังนั้นการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งจะเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษา มีการดำเนินการ ได้อย่างรวดเร็วตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา

2. หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน

การนิเทศมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนเป็นหลักในระบบโรงเรียน สำหรับความหมายของการนิเทศภายในตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีจุดเน้นแตกต่างกันออกไปในแต่ละยุคสมัยแต่อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงแต่ละยุคนั้นมีจุดมุ่งหมายที่ตรงกันก็คือ ต้องการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้น ในสมัยก่อนนั้นเรามักจะนึกถึงการนิเทศในรูปของบุคคลที่เป็นครูของครู ให้คำแนะนำหรือสาธิตวิธีสอนใหม่ ๆ รวมทั้งการสร้างหรือการใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับบทเรียนให้กับครูผู้สอน แต่ในปัจจุบันนี้ได้มีขอบเขตและมีความหมายกว้างออกไปมาก จุดเน้นในปัจจุบันจะคำนึงถึงทุกองค์ประกอบทางการศึกษา ที่จะทำให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพสูงขึ้น องค์ประกอบเหล่านี้ได้แก่การช่วยเหลือครูผู้สอนโดยตรงให้มีการปรับปรุงด้วยตนเองอยู่เสมอ ทั้งนี้มีนักการศึกษาได้กล่าวเสนอแนะไว้ดังนี้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2548 : 182–183) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในไว้ว่า

- 1). ผู้บริหารโรงเรียนต้องถือว่าการนิเทศการศึกษา เป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยตรงสำหรับการดำเนินการนิเทศนั้นผู้บริหารอาจจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนก็ได้
- 2). การนิเทศภายในโรงเรียนจะสำเร็จลงได้จะต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหาร ฝ่ายผู้นิเทศและฝ่ายผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การนิเทศจะไม่มีโอกาสพบความสำเร็จได้เลย
- 3). จะต้องตระหนักถึงความเข้าใจว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้นเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น การนิเทศมิใช่เป็นการบังคับขู่เข็ญหรือจับผิดแต่ประการใด

ชารี มณีศรี (2550 : 27–28) ได้กล่าวถึง สาระของหลักการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

- 1). การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยกระตุ้นประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป
- 2). การนิเทศต้องอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย
- 3). การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริมสร้างสรรค์
- 4). การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน
- 5). การนิเทศคือการสร้างมนุษยสัมพันธ์
- 6). การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ
- 7). การนิเทศมีจุดหมายที่จะขจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยเฉพาะในชุมชน หลักการนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนรากฐานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มี

การวางแผนอย่างเป็นระเบียบเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเปิดโอกาสให้ทุกคน ได้แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์ทั้งทางด้านความคิดและการกระทำ ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้วย

4). บุคลากรภายในโรงเรียนต้องมีการยอมรับ และให้เกียรติซึ่งกันและกันในสภาพความเป็นจริงแล้ว ไม่มีใครที่จะมีความเชี่ยวชาญทุก ๆ ด้าน ดังนั้นจึงน่าจะได้แลกเปลี่ยนถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ความสามารถสูงขึ้น

5). การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จะต้องเกิดจากความจำเป็นในการแก้ปัญหาหรือความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

6). การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารสถานศึกษา จะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานดังนั้น จึงถือว่าการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารจะส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศภายในโรงเรียน

กรองทอง จิระเดชากุล (2550 : 5) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีหลักการ ดังนี้

1). การดำเนินการนิเทศจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอน กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

2). บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือผู้บริหารสถานศึกษา

3). การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาครูและนักเรียน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 : 22) ได้กำหนด การดำเนินงานการนิเทศ เป็นกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา จะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมีหลักการปฏิบัติงานดังนี้

1). เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

2). เป็นความถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยยึดความจำเป็นและกฎเกณฑ์ของเรื่องนั้น ๆ ตามค่านิยม วัตถุประสงค์ และนโยบายของการจัดการศึกษาที่วางไว้

3). ใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ เป็นการแก้ปัญหาโดยศึกษาจากสภาพปัจจุบัน และดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่นอนซึ่งสามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

4). เป็นประชาธิปไตย เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเองและมีความเข้าใจอันดีต่อกัน

5). ตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพ โดยช่วยให้ครูเกิดความรู้สึกว่าพบวิธีที่ดีกว่าเดิมในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

6). เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล โดยเปิดโอกาสให้แสดงออกและพัฒนาความสามารถได้อย่างเต็มที่

7). ใช้กลวิธีง่าย ๆ ในการนิเทศ โดยเริ่มต้นจากสภาพที่เป็นอยู่และทำให้ดีขึ้น เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในการทำงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

3. การนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ (Cooperaive Development Supervision for Professional)

การนิเทศแบบร่วมพัฒนา คือ ปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์และครู ในกระบวนการนิเทศการศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคการนิเทศการสอนเป็นปัจจัยหลัก บนพื้นฐานของสัมพันธภาพแห่งการร่วมคิดร่วมทำ พึ่งพา ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและจริงจังต่อกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้สอนและคู่สัญญา เพื่อร่วมกันพัฒนาทักษะวิชาชีพ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จุดมุ่งหมายทั่วไป การนิเทศแบบร่วมพัฒนาเป็นการนิเทศที่มุ่งแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพบนพื้นฐานของกระบวนการที่เกิดจากความต้องการของครูในการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

- 1). เพื่อพัฒนาทักษะการสอนและทักษะการนิเทศแก่ครูอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการนิเทศตนเอง นิเทศโดยเพื่อนคู่สัญญา นิเทศโดยนิเทศภายในโรงเรียนและนิเทศโดยศึกษานิเทศก์
- 2). เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพทางวิชาชีพระหว่างครูและศึกษานิเทศก์ให้กระชับมั่นคงยิ่งขึ้น
- 3). เพื่อสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการสอนให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ให้เกิดความมั่นใจว่าการนิเทศการสอนสามารถช่วยครูแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนได้
- 4). เพื่อกระตุ้นให้ครูเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศ พัฒนาตนเองเป็นผู้นำการนิเทศภายในโรงเรียน สามารถนิเทศตนเองและนิเทศเพื่อนครูด้วยกันอย่างมีหลักวิชาและมีรูปแบบที่ชัดเจน
- 5). เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจในวิชาชีพ และมุ่งมั่นพัฒนาตนเองเป็นครูมืออาชีพอย่างมาตรฐาน และรักษาระดับคุณภาพไว้อย่างต่อเนื่อง
- 6). เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถพัฒนาเทคนิควิธีการนิเทศ และนำไปสู่การพัฒนาครูอย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ (Cooperaive Development Supervision for Professional)

ปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศจากใจถึงใจ บนพื้นฐานของความรัก ความเข้าใจและความจริงจังต่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้

1). เป็นการนิเทศที่พัฒนามาจากการผสมผสานกันระหว่างการนิเทศจากบุคลากรภายนอกและการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่เป็นระบบและมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน

2). ในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศแบบร่วมพัฒนา จะมีศูนย์กลางอยู่ที่ตัวครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้และโรงเรียน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีหน้าที่เป็นผู้นิเทศหรือคู่สัญญา (ถ้าผู้รับนิเทศต้องการ) เพื่อนครูที่สนิทสนมที่ได้รับความไว้วางใจ กันและพร้อมที่จะร่วมมือกันในการพัฒนาทักษะวิชาชีพ มีบทบาทหน้าที่เป็นคู่สัญญา และครูที่มีความสนใจต้องการมีส่วนร่วมแต่ยังขาดความพร้อม สามารถมีส่วนร่วมได้ในบทบาทของเพื่อนร่วมอุดมการณ์ และมีเครือข่ายที่เป็นบุคลากรจากภายนอก เช่น ศึกษานิเทศก์ หรือครูผู้ร่วมนิเทศ ซึ่งก็จะ มีบทบาทเป็นผู้นิเทศหรือที่ปรึกษา

3). เป็นรูปแบบการนิเทศที่ให้ความสำคัญทั้งกระบวนการนิเทศทั่วไป และกระบวนการนิเทศการสอน โดยทั้งสองกระบวนการจะเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน และส่งผลให้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนดีขึ้น และสำหรับการนิเทศการสอนในรูปแบบของการนิเทศแบบร่วมพัฒนานี้ได้พัฒนา มาจากแนวคิดในการนิเทศการสอนแบบคลินิกและการนิเทศเชิงเน้นวัตถุประสงค์

4). เป็นการรวมกลุ่มกัน เพื่อพัฒนาวิชาชีพของครูที่มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพสูงและมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ โดยกำหนดเป็นโครงการนิเทศ มีระยะเวลาในการดำเนินงาน สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นิเทศจะต้องรับรู้มีส่วนร่วมในการติดตามผล ให้ความสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

5). เน้นหลักประชาธิปไตยในการนิเทศ โดยครูจะมีเสรีภาพในการนิเทศ เลือกผู้นิเทศ เลือกคู่สัญญา เลือกเวลาในการปฏิบัติการนิเทศ เลือกบทเรียนที่จะสอน เลือกเครื่องมือสังเกตการสอน ในการนิเทศการสอน ครูสามารถเลือกวิธีการนิเทศตนเอง คือ สังเกตพฤติกรรมการสอนของตนเองแทนที่จะให้ผู้นิเทศหรือคู่สัญญาหรือศึกษานิเทศก์เข้าไปสังเกตการสอนหรือถ้าหากครูมีความพร้อมใจ ต้องการให้ผู้นิเทศหรือคู่สัญญาเข้าไปสังเกตการสอน ครูก็สามารถเลือกหรือรับรู้ทำความเข้าใจกับเครื่องมือสังเกตการสอน จนเป็นที่พอใจและไม่มีความวิตกกังวลต่อผลของการใช้เครื่องมือสังเกตการสอนนั้น ๆ

6). การสังเกตการสอนในกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ ผู้นิเทศต้องไม่สร้างภาพพจน์ในการวัดผลหรือประเมินผลการสอน แต่จะเป็นการบันทึกและอธิบายภาพที่เกิดขึ้นในห้องเรียนว่าผู้สอนมีพฤติกรรมอย่างไร มากน้อยเท่าใด ไม่ใช่ดีหรือไม่ดีอย่างไรเพราะไม่ต้องการให้ครูเกิดความรู้สึกหวั่นกลัวการประเมินและวิตกกังวลต่อปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศ

7). การสังเกตการสอนในกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาจะเน้นที่การสังเกตตนเองเชิงเน้นวัตถุประสงค์เป็นหลัก โดยมีเครื่องมือสังเกตการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการ

นิเทศซึ่งขึ้นอยู่กับปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ส่วนการสังเกตการสอนโดย คู่สัญญาหรือผู้นิเทศอื่น ๆ เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือศึกษานิเทศก์ จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อเป็น ความต้องการของครูผู้นั้น

8). การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครู จะต้องขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสอนไม่ใช่จากความคิดเห็นส่วนตัว ค่านิยม หรือประสบการณ์ของผู้นิเทศเอง

9). การใช้ข้อมูลป้อนกลับหลังจากการสังเกตการสอน และการวิเคราะห์พฤติกรรมการ สอนผู้นิเทศจะใช้เทคนิคนิเทศทางอ้อม เพื่อพัฒนาให้ครูสามารถวางแผนการสอนได้เอง วิเคราะห์การ สอนของตนเองได้ ประเมินผลการสอนของตนเองได้ และสามารถนิเทศตนเองได้ในที่สุด

10). การปฏิบัติการณ์นิเทศ ยึดหลักการนิเทศแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ คือ ทั้งผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศจะทำงานร่วมกันทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การหาความต้องการจำเป็นในการนิเทศ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศและการประเมินผล การนิเทศด้วยความเสมอภาคกัน ยอมรับ ยกย่อง ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในฐานะผู้ร่วมวิชาชีพ

11). ในกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ ได้ให้ความสำคัญต่อการเสริมขวัญ และกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและ เกิดความสุขในวิชาชีพ มีพลังที่จะแก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงาน และมีความพึงพอใจที่จะนำข้อนิเทศ ไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างต่อเนื่อง

12). การนิเทศแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ เป็นการนิเทศที่ยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก สำคัญในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน เป็นการทำงานอย่างเป็นระบบ แต่สามารถ ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม

13). เป็นการนิเทศที่ยึดหลักการเชิงมนุษยนิยม เป็นการทำงานร่วมกันด้วยความจริงใจ เชื่อมั่น เข้าใจซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือร่วมมือและสนับสนุนต่อกันในการพัฒนาความก้าวหน้าทาง วิชาชีพ

14). ผู้นิเทศและครูมีโอกาสวิเคราะห์พฤติกรรมการนิเทศและปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศ ร่วมกัน เพื่อจะได้แก้ไขข้อบกพร่อง และช่วยกันวางแผนในการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศให้เกิด ประสิทธิภาพและสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

15). มีรูปแบบในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายแนวร่วมในการขยายผลตามลำดับขั้น ของการมีส่วนร่วม เป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ดำเนินงาน และผู้ที่มีความสนใจจะอาสาเข้าร่วม ดำเนินงาน ใช้เทคนิควิธีการขยายผลโดยการ "ขายตรง" และ "การมีส่วนร่วม" โดยค่อย ๆ ขยาย ความคิดและเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมทีละน้อย ในฐานะ "เพื่อนร่วมอุดมการณ์"จนกว่าจะเกิด ความพร้อมที่จะอาสาเข้าร่วมดำเนินการด้วยอย่างเต็มตัว และเมื่อเข้าร่วมดำเนินการแล้ว มีผลการ ดำเนินงานดีเด่น มีประสิทธิภาพ มีเครือข่ายแนวร่วมเป็นจำนวนมาก ก็จะได้รับการเสริมแรงใน

ลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเทคนิคนี้เรียกว่าเทคนิค "การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" เพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องและไม่หยุดยั้ง

4. กระบวนการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาสู่มืออาชีพ (Cooperative Development Supervision for Professional)

1. การวางแผนการดำเนินงาน (Planning-P) เป็นขั้นตอนที่ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกฝ่ายจะประชุมหารือกันถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนควรแก้ไขก่อน และหรือนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยจะระดมสมองหาความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ในเรื่องที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งร่วมกันวางแผนและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศ ซึ่งอาจจะดำเนินการในลักษณะของงานหรือโครงการนิเทศเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอน

2. การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการทำความเข้าใจกระบวนการนิเทศทั้งระบบ และวิธีการดำเนินงานในแต่ละขั้นของการนิเทศ เพื่อให้ผู้ดำเนินงานมีความรู้ ความเข้าใจ ในทักษะ และมีเทคนิคในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพขั้นตอนนี้นอกจากจะเป็นการช่วยให้ผู้ดำเนินงานสามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงานให้แก่ผู้ดำเนินงานอีกด้วย

3. การปฏิบัติงานตามแผน (Doing - D) เมื่อผู้ดำเนินงานได้ผ่านขั้นตอนการวางแผนและขั้นตอนการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงานไปแล้ว การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ในแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นระบบทั้งในส่วนของผู้ให้การนิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศก็จะดำเนินไปตามปฏิทินปฏิบัติงานที่ได้ตกลงร่วมกันและกำหนดไว้ในแผน โดยจะได้รับความช่วยเหลือและขอความร่วมมือจากผู้นิเทศภายนอก เช่น ศึกษานิเทศก์ ครูผู้ร่วมนิเทศ ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน และเครือข่ายจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งผู้นิเทศภายในโรงเรียนเช่น หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูสัญญา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

4. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation - E) การประเมินผลการปฏิบัติงานหรือโครงการนิเทศ ควรดำเนินการประเมินทั้งระบบ เพื่อให้ทราบประสิทธิภาพของโครงการจึงควรประเมินสิ่งต่างๆ ตามลำดับของความสำคัญ ดังนี้

4.1 ผลผลิตที่ได้จากการนิเทศ (Output) คือ สัมฤทธิ์ผลิตรายการเรียนของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศตามเป้าหมายของการนิเทศนั้น ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นจากการนิเทศ (ระดับความสามารถในการทำงานของผู้รับการนิเทศ การเพิ่มจำนวนของบุคลากรที่มีคุณภาพภายในหน่วยงาน ความตั้งใจในการทำงานของบุคลากร และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน) และผลที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการนิเทศ(เจตคติของผู้รับการนิเทศที่มีต่องานและต่อผู้ร่วมงาน ระดับความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันของผู้รับการนิเทศที่มีต่อเป้าหมายในการ

ทำงาน ระดับของจุดมุ่งหมายที่จัดตั้งขึ้น ระดับความร่วมมือร่วมใจที่มีต่อกลุ่มทำงาน ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในตนเอง เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา และความรู้สึกของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน)

4.2 กระบวนการดำเนินงาน (Process) คือ ความเหมาะสมของขั้นตอนในการทำงาน ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ริเทศกับผู้รับการนิเทศและบรรยากาศในการทำงาน

4.3 ปัจจัยป้อนเข้า (Input) คือ การลงทุนในด้านทรัพยากรมนุษย์ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการนิเทศ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ งบประมาณการเงิน รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการ

5. การเผยแพร่ขยายผล (Diffusing - D) ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนการขยายเครือข่ายการดำเนินงานนิเทศ โดยใช้เทคนิคการขยายความคิด ให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา แล้วจึงใช้เทคนิคการเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมที่ละน้อย ในฐานะเพื่อร่วมอาชีพหรืออุดมการณ์ จนเกิดความพร้อมที่จะเข้าร่วมดำเนินการด้วยอย่างเต็มตัว ในฐานะ "ครูปฏิบัติการ" หรือ ในฐานะ "คู่สัญญา" และเมื่อดำเนินการงานได้ผลดี มีเครือข่ายแนวร่วมเพิ่มมากขึ้น ครูปฏิบัติการก็จะได้ปรับเปลี่ยนบทบาทขึ้นเป็นผู้นิเทศเครือข่ายผู้ปฏิบัติการรุ่นต่อไป ซึ่งนับว่าเป็นการให้แรงเสริมแก่ผู้ปฏิบัติงาน หรือเรียกว่าใช้เทคนิค "การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" นับว่าเป็นกลวิธีการเผยแพร่และขยายผลที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นความพร้อมหรือความสมัครใจของครูเป็นหลัก ขึ้นเสริม การร่วมใจและการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ (Cooperating - C, Reinforcing - R) นับว่าเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ผลการดำเนินงานได้ทั้งคน งานและจิตใจที่ผูกพันอยู่กับงาน

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566

มาตรา 5 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างผาสุก กับเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น มาตรา 19 ในทุกจังหวัดให้มีสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติ

หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรวมตลอดทั้งการจัดทำแผนส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่นและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีมอบหมาย

การแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

ตามมาตรา 19 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้พุทธศักราช 2566 บัญญัติว่า ในทุกจังหวัดให้มีสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรวมตลอดทั้งการจัดทำแผนส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่นและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีมอบหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566 ประกอบมาตรา 32 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมติ อ.ก.ค.ศ. กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในคราวประชุมครั้งที่ 4/2567 เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2567 และครั้งที่ 5/2567 เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2567 จึงประกาศการแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ออกเป็น 6 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา
3. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ
4. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการพัฒนาตนเอง
5. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
6. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

โดยในแต่ละกลุ่มให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(1) งานสารบัญญ รับส่งหนังสือราชการและทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

(2) งานเลขานุการของผู้บริหาร และงานอำนวยการจัดประชุม ติดตามผลการดำเนินการตามมติที่ประชุม

(3) ประสานงานรัฐพิธี ราชพิธี วันสำคัญต่าง ๆ

(4) ควบคุม กำกับดูแลงานอาคารสถานที่ การรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินทางราชการ งานบริหารบ้านพักอาศัยของราชการ งานยานพาหนะ งานตรวจสอบและดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ดินและสิ่งก่อสร้างของทางราชการ

(5) งานจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร วิเคราะห์ จัดทำข้อเสนอการจัดโครงสร้าง

แผนอัตรา กำลังจัดทำคำสั่งมอบหมายงาน กำกับติดตาม การประเมินผลการปฏิบัติงาน งานสรรหา บรรจุและแต่งตั้ง ตามที่ได้รับมอบอำนาจจากส่วนกลาง ประสานการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนด ตำแหน่ง การเลื่อนระดับและเลื่อนวิทยฐานะ งานพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการออกจากราชการ การเกษียณอายุราชการ งานสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของบุคลากรทุกประเภท งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ งานบำเหน็จบำนาญ และงานทะเบียนประวัติ

(6) การดำเนินการทางวินัย งานอุทธรณ์และร้องทุกข์ ตามที่ได้รับมอบอำนาจจาก ส่วนกลาง รวมทั้งการดำเนินคดีของรัฐ การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณ

(7) งานบริหารการเงิน การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดทำบัญชี เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ การรายงานตามระบบ NEW GFMS Thai และระบบการ ประเมินผลคุณภาพการบัญชีภาครัฐ

(8) งานจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยระบบ NEW GFMS THAI /e-GP/PO การตรวจรับ การควบคุมพัสดุครุภัณฑ์ การจำหน่ายพัสดุ รวมทั้งงานจ้างเหมาบุคคลภายนอก และงานตรวจสอบ เอกสารการจัดซื้อจัดจ้างระบบการจะซื้อจะจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ของสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร และสถานศึกษาในสังกัด

(9) งานประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบต่าง ๆ งานบริการด้านข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของทางราชการ พ.ศ. 2540

(10) งานควบคุมภายใน การวิเคราะห์ความเสี่ยง การกำหนดมาตรการป้องกันความ เสี่ยง และระบบควบคุมภายในของทุกกลุ่มงานในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร

(11) งานตรวจสอบภายใน การสอบทานและประเมินความเพียงพอของระบบการ ควบคุมภายใน การตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบ การตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือ ได้ของข้อมูลและรายงานทางการเงิน การตรวจสอบ คู่มือทรัพย์สิน และการจัดทำรายงานตรวจสอบ

(12) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(1) จัดทำแผนงานส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัด ร่วมจัดทำแผนบูรณาการส่งเสริมการ เรียนรู้ในระดับภาค กลั่นกรองให้ความเห็น ให้คำปรึกษาและแนะนำการจัดทำแผนของสถานศึกษา

(2) จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร การจัดสรรงบประมาณ ให้คำแนะนำและสนับสนุนการจัดทำแผนของสถานศึกษา ในสังกัดรวมทั้งการระดมทรัพยากรจากแหล่งอื่น ๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งบประมาณจังหวัด องค์กรหรือหน่วยงานภาคเอกชน

(3) กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาและแนะนำ จัดทำรายงานผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ใน ระดับจังหวัด และการจัดทำรายงานของกรมที่ดำเนินการในระดับจังหวัด

(4) จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูลที่จำเป็นในระดับจังหวัด เช่น ฐานข้อมูลบุคลากร ฐานข้อมูลผู้เรียน ฐานข้อมูลครุภัณฑ์/อาคารสถานที่ ประสานงานกับส่วนกลาง เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมฐานข้อมูล ให้คำแนะนำ สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

(5) จัดหา ดูแล ทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ จังหวัด/กรุงเทพมหานคร และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

(6) งานสนับสนุนการตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด รวมทั้ง ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด

(7) งานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้

(8) งานกิจการพิเศษ งานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งานสนับสนุนนโยบาย เร่งด่วน โดยใช้การทำงานเป็นทีมร่วมกับกลุ่มงานอื่น

(9) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การติดตาม ประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ รายงานผลการเพื่อหลักสูตรของสถานศึกษา

(2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา และการเรียนการสอนให้ ผู้ไม่รู้หนังสือ

(3) ติดตามประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา และการเรียนการสอนให้ผู้ไม่รู้หนังสือ

(4) งานส่งเสริมการเทียบโอนการศึกษา งานเทียบระดับการศึกษา งานเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์

(5) งานศูนย์ให้คำปรึกษา แนะนำ (Advice center) แก่นักศึกษาและกลุ่มเป้าหมายทุก ประเภททุกช่วงวัย เพื่อให้เข้าถึงการเรียนรู้

(6) งานส่งเสริมกิจการนักศึกษา ส่งเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักศึกษา

(7) งานศูนย์ทะเบียนนักศึกษา พัฒนาระบบงานทะเบียนในระดับจังหวัด ให้คำแนะนำ และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมทั้งการจัดทำรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

(8) จัดทำรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในส่วนที่รับผิดชอบ ได้แก่ การจัดการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาให้ผู้ไม่รู้หนังสือ

(9) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง กระบวนการจัดการเรียนรู้ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การติดตามประเมิน การนำหลักสูตรไปใช้ รายงานผลการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

(2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาร่วมกับภาคี เครือข่าย หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

(3) ส่งเสริมการจัดการแนะแนวอาชีพของสถานศึกษา

(4) ติดตามประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของสถานศึกษา

(5) จัดทำรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่รับผิดชอบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

(6) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

5. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต กระบวนการจัดการเรียนรู้ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การติดตามประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ รายงานผลการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

(2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสถานศึกษา เน้นการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายทุกประเภท ทุกช่วงวัย

(3) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลและใช้ประโยชน์

(4) ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดประชาชน แหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในชุมชน

(5) ส่งเสริมนิทรรศการ และเผยแพร่ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ

(6) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้ง การติดตาม กำกับ ดูแลศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

(7) จัดทำรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่รับผิดชอบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

(8) งานส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(9) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

6. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(1) ดำเนินการตามกระบวนการนิเทศการศึกษา และจัดทำรายงานการนิเทศการศึกษา รวมทั้งประสานกับหน่วยงานส่วนกลาง

(2) งานติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการเรียนรู้

(3) งานส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้ง ให้ข้อคิดเห็นต่อสถานศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายใน การประสานงานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

(4) ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครูให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษา

(5) ส่งเสริม สนับสนุน ครูและบุคลากรเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

(6) สนับสนุนงานทดสอบทางการศึกษา ให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการและดำเนินการทดสอบทางการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

(7) การจัดการความรู้ (KM) จัดทำข้อมูล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรในสังกัด

(8) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ

1. ชื่อโครงการ ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ

2. ความสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน

2.1 สอดคล้องกับจุดเน้นการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

5. ส่งเสริมและสนับสนุนด้านบุคลากร

5.2 พัฒนาสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมด้านวิชาการ และทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ รวมทั้งให้คำปรึกษาเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล

2.2 สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2579)

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

3. หลักการและเหตุผล

การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งที่จะพัฒนาครูผู้สอนเป็นหลัก เนื่องจากปรัชญาของการนิเทศการศึกษามีความเชื่อว่าครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษา ครูเป็นผู้นำกระบวนการและองค์ประกอบอื่นมาใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และกระตุ้นครู เพื่อป้องกันความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน การแก้ไขปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา การส่งเสริมขวัญและกำลังใจ และการส่งเสริมให้มีการริเริ่มทดลองใหม่ด้านการศึกษา

การนิเทศงานการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนประชาชน ผู้นำหมู่บ้านและอาสาสมัครในพื้นที่ เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพบุคลากรในหน่วยงาน สถานศึกษาให้มีขวัญและกำลังใจ รู้จักใช้และวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันทันต่อเหตุการณ์ เพื่อนำมาใช้ในการคิดการแก้ปัญหา และพัฒนางานด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพ ตรงตามนโยบาย จุดหมาย แผนงาน หลักการที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โดยผ่านกระบวนการสื่อสารทั้งสองทาง บนรากฐานของมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีแผนงานและความต่อเนื่อง และด้วยเจตคติของการพึ่งพาตนเอง

การนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นการช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก แนะนำ ชี้แจง บริการ ร่วมมือ ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไขและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งจะต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วมและร่วมมือซึ่งกันและกันแบบกัลยาณมิตรระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาในจังหวัดยะลา ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานการจัดการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ จึงได้จัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และนำไปใช้เป็นแนวทางในการนิเทศและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

4. วัตถุประสงค์

- 4.1 เพื่อพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ
- 4.2 เพื่อพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายใช้เครื่องมือนิเทศ และเขียนรายงานสรุปผลการนิเทศได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

5. เป้าหมาย

5.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ จำนวน 53 คน แบ่งเป็น

5.1.1 บุคลากรผู้เข้าร่วมโครงการจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน

- 1) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 1 คน
- 2) รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 1 คน
- 3) หัวหน้ากลุ่มงาน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 5 คน
- 4) หัวหน้างาน จำนวน 10 คน
- 5) ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 8 คน

5.1.2 บุคลากรผู้เข้าร่วมโครงการจากสถานศึกษา จำนวน 28 คน

- 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา 8 คน
- 1) ผู้รับผิดชอบงานนิเทศ 20 คน

5.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

5.2.1 กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง

5.2.2 กลุ่มเป้าหมายใช้เครื่องมือนิเทศ และเขียนรายงานสรุปผลการนิเทศได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

6. วิธีดำเนินการ

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. เตรียม โครงการ 1.1 ขออนุมัติ โครงการ 1.2 จัดตั้ง คณะทำงาน 1.3 ประสาน งานกับกลุ่ม เป้าหมายบุคคล และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	เพื่อเสนอ ผู้บริหารและ ประสานงาน กับ กลุ่มเป้าหมาย บุคคลและ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	-ผู้รับผิดชอบ โครงการ - คณะทำงาน ตามโครงการ -บุคลากร สกร.อำเภอ และ ผู้เกี่ยวข้อง	5 คน	สำนักงาน ส่งเสริม การเรียนรู้ จังหวัด ยะลา	17 ม.ค.67 19 ม.ค.67 29 ม.ค.67	-
กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
2. จัดเตรียม เอกสารและ ประสานงาน สถานที่และ ผู้เกี่ยวข้อง	- เพื่อเตรียม ความพร้อมใน การดำเนินงาน จัดโครงการ	-ผู้รับผิดชอบ โครงการ -บุคลากร สกร.อำเภอ และ ผู้เกี่ยวข้อง	5 คน	สำนักงาน ส่งเสริม การเรียนรู้ จังหวัด ยะลา	1 ก.พ.67	
3. ดำเนิน โครงการประชุม เชิงพัฒนาทักษะ การนิเทศเชิง คุณภาพ - บทบาท และ ความสำคัญ ของ การ นิเทศภายใน สถานศึกษา - รูปแบบการ นิเทศภายใน สถานศึกษา	1. เพื่อพัฒนา ให้ กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความ เข้าใจในการ นิเทศ 2. เพื่อพัฒนา ให้ กลุ่มเป้าหมาย ใช้เครื่องมือ นิเทศ และ เขียนรายงาน สรุปผล	-บุคลากร สกร.จังหวัด ยะลา -บุคลากร สกร.อำเภอ และ ผู้เกี่ยวข้อง	53 คน	-ห้อง ประชุม ยาลอ สำนักงาน สกร. จังหวัด ยะลา -สกร. อำเภอ รามัน -สกร. อำเภอ เมืองยะลา	6-9 ก.พ. 67	150,352 บาท

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
<p>- เทคนิคและการฝึกใช้เครื่องมือนิเทศ</p> <p>- ขอบข่ายการนิเทศ และคุณลักษณะที่ดีของผู้ทำหน้าที่นิเทศ</p> <p>- การเขียนแผนนิเทศภายในสถานศึกษา</p> <p>- การสะท้อนผล การนิเทศ และ การเขียนรายงานสรุปผลการนิเทศ</p> <p>- ลงพื้นที่ฝึก การนิเทศ- นำเสนอผลการฝึกลงพื้นที่นิเทศ</p> <p>- สรุปผลการนิเทศ</p>	<p>การนิเทศได้ อย่างถูกต้อง และมี ประสิทธิภาพ</p>					
4. ประเมิน โครงการ	<p>เพื่อศึกษา สภาพการ ดำเนินงาน เพื่อเป็น แนวทางใน การพัฒนา การจัด โครงการใน ครั้งต่อไป</p>	-ผู้รับผิดชอบ โครงการ	5 คน	สำนักงาน ส่งเสริม การเรียนรู้ จังหวัด ยะลา	9 ก.พ.67	-
5. สรุปและ รายงานผลการ ดำเนินโครงการ	สรุปและ รายงานผล การดำเนิน โครงการให้	คณะทำงาน จัดทำรายงาน สรุปผล	5 คน	สำนักงาน ส่งเสริม การเรียนรู้	15 ก.พ.67	-

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
	ผู้บังคับบัญชา และ ผู้เกี่ยวข้อง ทราบ			จังหวัด ยะลา		

7. วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

งบประมาณรายจ่ายแผนงานยุทธศาสตร์สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน กิจกรรมจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน งบเงินอุดหนุน เงินอุดหนุนทั่วไป รายการค่าจัดการเรียนการสอน รหัสงบประมาณ 2033 4420 0047 0410 0230 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน เป็นเงินจำนวน 150,352 บาท (เงินหนึ่งแสนห้าหมื่นสามร้อยห้าสิบบาทถ้วน) รายละเอียดประมาณการดังนี้

7.1 ค่าอาหารกลางวัน 120 บาท x 53 คน x 4 มื้อ	เป็นเงิน	25,440 บาท
7.2 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 35 บาท x 53 คน x 8 มื้อ	เป็นเงิน	14,840 บาท
7.3 ค่าสมนาคุณวิทยากร 1,200 บาท x 24 ชั่วโมง x 1 คน	เป็นเงิน	28,800 บาท
7.4 ค่าวัสดุ	เป็นเงิน	30,000 บาท
7.5 ค่าถ่ายเอกสารสีพร้อมเข้าเล่ม 300 บาท x 53 คน	เป็นเงิน	15,900 บาท
7.6 ค่ากระเป๋าใส่เอกสาร 300 บาท x 53 คน	เป็นเงิน	15,900 บาท
7.7 ค่าพาหนะวิทยากร	เป็นเงิน	1,872 บาท
7.8 ค่าพาหนะ(ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง)	เป็นเงิน	2,000 บาท
7.9 ค่าที่พัก		
- ค่าที่พักวิทยากร(1,400 บาท x 3 คืน x 1 ห้อง)	เป็นเงิน	4,200 บาท
- ค่าที่พักผู้เข้าร่วมประชุม(700 บาท x 3 คืน x 4 ห้อง)	เป็นเงิน	8,400 บาท
7.10 ค่าป้ายไวนิล	เป็นเงิน	3,000 บาท
	รวมงบประมาณทั้งสิ้น	150,352 บาท

8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาสที่ 1 ต.ค.66-ธ.ค.66	ไตรมาสที่ 2 ม.ค.67-มี.ค.67	ไตรมาสที่ 3 เม.ย.67-มิ.ย.67	ไตรมาสที่ 4 ก.ค.67-ก.ย.67
โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ		150,352 บาท	-	-

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวชลีพร เชื้อคง ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไป งานนิเทศติดตามและพัฒนาระบบบริหาร และกระบวนการเรียนรู้ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลาจังหวัดยะลา

10. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมส่งเสริมการเรียนรู้

11. โครงการที่เกี่ยวข้อง

โครงการ/กิจกรรม ตามแผนงานและนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

12. ผลลัพธ์

กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ สามารถใช้เครื่องมือนิเทศ และเขียนรายงานสรุปผลการนิเทศได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

13. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

13.1 ตัวชี้วัดผลผลิต

กลุ่มเป้าหมายจำนวน 53 คน เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ

13.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์

ร้อยละ 80 ของกลุ่มเป้าหมาย นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการนิเทศและจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ ใช้เป็นแนวทางในการนิเทศและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

14. การติดตามประเมินผลโครงการ

14.1 แบบประเมินโครงการ

14.2 เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กาญจนา อรุณไพโร (2564). ได้รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการประเมินโครงการสรุปดังนี้ 1. ผลการประเมินด้านบริบท พบว่า ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง หลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการนิเทศภายใน มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง การจัดโครงการนิเทศภายในสอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียนตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง 2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในกำหนด

บทบาทหน้าที่ที่มีความเหมาะสม รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการ เพียงพอต่อการดำเนินงาน ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง 3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง การกำหนดประเด็นนิเทศภายในที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง เครื่องมือการนิเทศภายในที่สามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง 4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง 4.1 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการนิเทศภายใน พบว่า ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่มีคุณภาพสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง ครูมีการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนโดยละเอียด และผ่านการตรวจรับรองจากผู้บริหารโรงเรียน ครูวัดและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง ครูใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง 4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์ การประเมินทุกเรื่อง

จิตภา ใจห่อ (2559). ได้ศึกษาการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้วยรูปแบบ CIPP Model ผลการประเมินโครงการพบว่า 1. ผลการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา/ครูผู้สอน/คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 -ประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการประเมินด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในมีความเหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงการนิเทศภายในส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและสถานศึกษาต่างๆ 3. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ห้องเรียนมีสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีห้องหรือศูนย์วิชาการ แหล่งรวมข้อสอบ และสื่อการเรียนการสอน เหมาะสมต่อ การเรียนรู้ 4. ผลการประเมินด้านกระบวนการในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนที่กำหนดไว้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาก่อนการดำเนินโครงการ และ มีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานและเพื่อพัฒนางานเป็นระยะๆ 5. ผลการประเมินด้านผลผลิตในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ พฤติกรรมการสอนของครู และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ย

น้อยที่สุด คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 5.1 ผลการประเมินด้านผลผลิตในประเด็น พฤติกรรมการสอนของครูในภาพรวมพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น รายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียน อย่างต่อเนื่อง และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนตัวและปรับปรุงส่วนต้อยของนักเรียน 5.2 ผลการประเมินด้านผลผลิตในประเด็น พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในภาพรวมพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักเรียนสามารถประเมิน ปรับปรุงตนเอง และยอมรับ ผู้อื่นตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่องได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนค้นพบ ความถนัดและวิธีการของตนเอง 5.3 ผลการประเมินด้านผลผลิตในประเด็นคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนในภาพรวมพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

นวพรรณ มะลิรักษ์ (2562). ได้ศึกษาโครงการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนหนองถ่มวิทยา ผลการประเมิน สรุปได้ดังนี้ **ด้านสภาพแวดล้อม** พบว่า ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมินและอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความต้องการจำเป็นของโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความเป็นไปได้ของวัตถุประสงค์โครงการและความเหมาะสมของกิจกรรม **ด้านปัจจัย** พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินและอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมินและอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความเหมาะสมของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เอกสารในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือมีเพียงพอ ความเพียงพอของงบประมาณ และด้านสถานที่จัดกิจกรรมมีความเหมาะสม **ด้านกระบวนการ** พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินและอยู่ในระดับมากที่สุด **ด้านผลผลิต** พบว่า โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินและอยู่ในระดับมากที่สุด

ทวีศักดิ์ เจริญเตี้ย (2565). ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายด้านการจัดการเรียนรู้และองค์ความรู้ทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับเป้าหมายของโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.73, \sigma = 0.45$) ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมและความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67, \sigma = 0.51$) ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.68, \sigma = 0.46$) ด้านผลผลิต ได้แก่ ผลกระทบ มีผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62, \sigma = 0.48$) ประสิทธิภาพมีผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65, \sigma = 0.47$) ความยั่งยืน มีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65, \sigma = 0.45$) และการถ่ายทอดส่งต่อ มีการนำแนวทางการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จไปประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69, \sigma = 0.46$)

วิมล คล้ายฉิม (2564) . ได้รายงานการประเมินโครงการพัฒนางานนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนสามร้อยยอด วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ผลการประเมิน

พบว่า 1. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทั้งสองกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D.=0.42) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทั้งสองกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D.= 0.40) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 3. ผลการประเมินด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการ ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทั้งสองกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D.=0.38) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการจำแนกเป็น 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เกี่ยวกับคุณภาพการดำเนินงานของโครงการ ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทั้งสองกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D.=0.28) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิตเกี่ยวกับการนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ตามความคิดเห็นของครูที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D.=0.40) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิตเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามความคิดเห็นของนักเรียนที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D.=0.34) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิตเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิตเกี่ยวกับผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม ปีการศึกษา 2564 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 5) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิตเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมทั้งสองกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D.=0.44) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพิบูลย์รักษ์ (2553). ได้ประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบ ซิปป์ (CIPP MODEL) ผลการประเมินโครงการหลังการดำเนินงานโดยรวมและด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิต (Product Evaluation) มีผลการประเมิน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

สุภาพร สิงห์ยอง (2564) . ได้รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนดอนเมือง จาตุรจินดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 ผลการประเมินพบว่า 1. ด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวม $\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.30 อยู่ในระดับมากที่สุด 2. ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวม $\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.29 มีความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. ความเหมาะสมด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวม $\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.23 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ 4.1 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา

2564 โดยภาพรวม $\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.24 มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด 4.2 ความพึงพอใจของครูต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวม $\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.33 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวม $\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.36 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

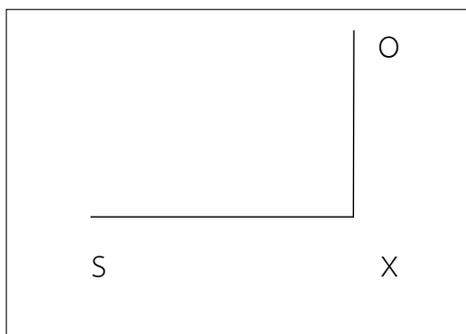
การศึกษาการประเมินโครงการครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การประเมินบริบทของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา 2) การประเมินปัจจัยป้อนของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา 3) การประเมินกระบวนการโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา 4) การประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา และ 5) เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ คือ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน ผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 53 คน ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ ผู้ประเมินจึงกำหนดแนวทางและรายละเอียดต่าง ๆ ของการประเมินครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วยระเบียบวิธีประเมินโครงการ และขั้นตอนการดำเนินการประเมินโครงการ มีรายละเอียด ดังนี้

วิธีการประเมินโครงการ

เพื่อให้การประเมินโครงการครั้งนี้ มีประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้ประเมินจึงได้กำหนดระเบียบวิธีประเมินโครงการ ซึ่งประกอบด้วย 1) แบบแผนการประเมินโครงการ 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 3) ตัวแปรที่ศึกษา 4) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน 5) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ 6) การเก็บรวบรวมข้อมูล 7) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 8) สถิติที่ใช้ในการประเมินโครงการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

แบบแผนการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการ ในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ไม่มีการทดลองแผนแบบงานประเมินโครงการ กลุ่มเดียวตรวจสอบสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one short, non – experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนแบบ (diagram) ได้ดังนี้

- เมื่อ S หมายถึง ประชากรที่ศึกษา
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ภาพที่ 3 แบบแผนการประเมินโครงการ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้
 ด้านบริบท และด้านปัจจัยป้อน ผู้ประเมิน ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
 จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน
 ด้านการประเมินด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และความพึงพอใจ
 ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน ผู้เข้ารับการอบรม
 จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 53 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา
 มีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ
 ระดับการศึกษาสูงสุดและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการประเมินโครงการตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม
 ประกอบด้วย 1. การประเมินบริบท 2. การประเมินปัจจัยป้อน 3. การประเมินกระบวนการ 4. การ
 ประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และ 5. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

การประเมินด้านสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context Evaluation : C) หมายถึง
 ประเมินให้ได้ข้อมูลที่สำคัญ ช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ
 เพื่อเป็นการตรวจสอบโครงการที่ทำนั้นจะตอบคำถามหรือปัญหาหรือไม่ วัตถุประสงค์โครงการชัดเจน
 เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา หรือไม่ เป็นโครงการที่
 ดีได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือไม่ การประเมินสภาพแวดล้อมนั้น เป็น
 การตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่อง โครงการว่าควรจะทำในสภาพแวดล้อมใด ต้องการอะไรที่เป็นเป้าหมาย หรือ
 ต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไร

การประเมินด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation : I) หมายถึง ประเมินเพื่อพิจารณา
 ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม ความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนิน
 โครงการ เช่น ความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและ
 แผนการดำเนินงานของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของ
 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) หมายถึง เป็นการประเมินระหว่างการทำงานโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของโครงการ มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์มากในการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงานโครงการ มักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ(Product Evaluation : P) หมายถึง การประเมินผลผลิต(Output) ได้แก่ ผลเกิดจากโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ประกอบด้วย **การประเมินด้านผลผลิต** ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อโครงการของผู้เกี่ยวข้องในโครงการ ผลที่เกิดจากการทำกิจกรรมในโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ ความพึงพอใจต่อโครงการ **การประเมินด้านผลลัพธ์** ได้แก่ การนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในครอบครัว ชุมชน ผลที่เกิดต่อชุมชนและสังคม คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข **การประเมินด้านผลกระทบ** ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการ การเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรมในสารสนเทศ การยอมรับและเป็นตัวอย่างแก่หน่วยงานอื่น เป็นต้น

การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ หมายถึง การวิเคราะห์ความรู้สึกทัศนคติของผู้เข้าร่วมโครงการต่อการจัดโครงการและกิจกรรมตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ประกอบด้วย 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สำหรับบุคลากรสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา เพื่อประเมินโครงการด้านบริบท ประกอบด้วยรายการประเมิน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(Checklist) มีจำนวน 4 ข้อ โดยเป็นชนิดตอบแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินด้านบริบท ของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale)ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา

ทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สำหรับบุคลากรสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา เพื่อประเมินโครงการด้านปัจจัยป้อน ประกอบด้วยรายการประเมิน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(Checklist) มีจำนวน 4 ข้อ โดยเป็นชนิดตอบแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินด้านปัจจัยป้อนของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพของ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale)¹ ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา

ทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สำหรับบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลาและผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อประเมินโครงการด้านกระบวนการ ประกอบด้วยรายการประเมิน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(Checklist) มีจำนวน 4 ข้อ โดยเป็นชนิดตอบแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา

ทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ชุดที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สำหรับบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลาและผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อประเมินโครงการด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ ประกอบด้วยรายการประเมิน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(Checklist) มีจำนวน 4 ข้อ โดยเป็นชนิดตอบแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีประสิทธิผล/ประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีประสิทธิผล/ประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีประสิทธิผล/ประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีประสิทธิผล/ประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีประสิทธิผล/ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา

ทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ชุดที่ 5 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ สำหรับบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลาและผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อประเมินต่อการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วยรายการประเมิน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ(Checklist) มีจำนวน 4 ข้อ โดยเป็นชนิดตอบแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา

ทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นมา ใช้ในการประเมินโครงการนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น สำหรับบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา และผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า และข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อให้มีความเหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในการเก็บข้อมูลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา โดยใช้รูปแบบซีบีซี CIPP MODEL ซึ่งผู้ประเมิน มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ขั้นที่ 2 กำหนดรูปแบบของข้อคำถาม และศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) และศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 3 สร้างแบบประเมินฉบับร่างและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โครงสร้างและรูปแบบ (Structure and Format) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถาม แล้วเลือกคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข โดยทดลองใช้ (Try - out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เป็น บุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรามัน จำนวน 30 คน จากนั้น จึงนำผลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นดังกล่าว มาทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็น ด้วยวิธีการหาค่าประสิทธิแอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความคิดเห็น ตามรายละเอียด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านบริบท สำหรับบุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรามัน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .886

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านปัจจัยป้อน สำหรับบุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรามัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .869

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านกระบวนการ สำหรับบุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอราษีไศล มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .885

ชุดที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ สำหรับบุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอราษีไศล มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .863

ชุดที่ 5 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อเข้าร่วมโครงการ สำหรับบุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอราษีไศล มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .877

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ได้จากขั้นที่ 4 ไปเก็บข้อมูลกับประชากร การเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 25 คนและผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 53 คน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นคืนแล้ว ผู้ประเมินดำเนินการ ดังนี้ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับนำข้อมูลมาลงรหัสและบันทึกข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ประมวลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติของข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่เก็บมาจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลข้อมูล เพื่อตรวจสอบตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน แล้วเขียนเป็นรายงานผลการประเมินโครงการ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษาและสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่ (Frequency:f) และร้อยละ (Percentage:%) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean : μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best.1983) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่า การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่า การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่า การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการ

นิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่า การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการ

นิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่า การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการ

นิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการ
นิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content
analysis) และนำเสนอเป็นความเรียงเพื่อสรุปประกอบผลการประเมิน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน 1) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท 2) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านปัจจัยป้อน 3) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ 4) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ 5) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ต่อโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ผู้ประเมินเลือกมาแบบเจาะจง คือ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน ผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 53 คน

การรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามจำนวน 5 ชุด ได้แก่ แบบประเมินบริบท แบบประเมินปัจจัยป้อน แบบประเมินกระบวนการ แบบประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 1 เกี่ยวกับด้านบริบท จำนวน 25 คน ความคิดเห็นชุดที่ 2 เกี่ยวกับด้านปัจจัยป้อน จำนวน 25 คน ความคิดเห็นชุดที่ 3 เกี่ยวกับด้านกระบวนการ จำนวน 53 คน ชุดที่ 4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ จำนวน 53 คน และชุดที่ 5 ด้านความพึงพอใจ มีจำนวน 53 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ประเมินนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

ตอนที่ 3 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท

ตอนที่ 4 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านปัจจัยป้อน

ตอนที่ 5 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ

ตอนที่ 6 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

ตอนที่ 7 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านความพึงพอใจ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของ ผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้ประเมินด้านบริบท และปัจจัยป้อน		ผู้ประเมินด้านกระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และความพึงพอใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ				
1.1 ชาย	2	8.0	6	11.3
1.2 หญิง	23	92.0	47	88.7
รวม	25	100.00	53	100.00
2. อายุ				
2.1 31 - 39 ปี	25	100.0	49	92.5
2.2 40 - 49 ปี	-	-	4	7.5
รวม	25	100.00	53	100.00
3. ระดับการศึกษาสูงสุด				
3.1 ปริญญาตรี	22	88.0	47	88.7
3.2 ปริญญาโท	3	12.0	6	11.3
รวม	25	100.00	53	100.00
4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม				
4.1 บุคลากรของสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	25	100.0	25	47.2
4.2 ผู้เข้าร่วมโครงการ	-	-	28	52.8
รวม	25	100.00	53	100.00

ตารางที่ 1 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 1 เกี่ยวกับด้านบริบท และชุดที่ 2 ด้านปัจจัยป้อน จำนวน 25 คน เป็นเพศชาย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8 และเป็นเพศหญิง 23 คน คิดเป็นร้อยละ 92 ด้านอายุพบว่า อายุระหว่าง 31 - 39 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88 และระดับปริญญาโท มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ด้านสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 3 เกี่ยวกับด้านกระบวนการ ชุดที่ 4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และชุดที่ 5 ด้านความพึงพอใจ มีจำนวน 53 คน เป็นเพศชาย 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 และเป็นเพศหญิง 47 คน คิดเป็นร้อยละ 88.7 ด้านอายุพบว่า อายุระหว่าง

31 – 39 ปี มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5 และอายุระหว่าง 40 - 49 ปี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ด้านระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 88.7 และระดับปริญญาโท มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 ด้านสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 และเป็นผู้เข้าโครงการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา โดยภาพรวม

ผู้ประเมินวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean : μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์แนวคิดของเบสท์ (Best) ปรากฏผลในภาพรวม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมิน โดยภาพรวม

ด้าน	การประเมินโครงการ	n	μ	σ	ระดับ
1.	ด้านบริบท	25	4.65	0.18	มากที่สุด
2.	ด้านปัจจัยป้อน	25	4.53	0.27	มากที่สุด
3.	ด้านกระบวนการ	53	4.57	0.32	มากที่สุด
4.	ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ	53	4.58	0.37	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	-	4.58	0.28	มากที่สุด

ตารางที่ 2 พบว่า การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบริบท ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.18$) รองลงมา คือ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.37$) และด้านกระบวนการ ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.32$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปัจจัยป้อน ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.27$)

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ในแต่ละด้านตามรูปแบบของ CIPP Model ได้แก่ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยป้อน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และด้านความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการ จำแนกรายข้อย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับของวัตถุประสงค์ ดังนี้

ตอนที่ 3 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านบริบท

n= 25

การประเมินโครงการด้านบริบท	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
1. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับนโยบายการขยายโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาของประชาชน	4.60	0.58	มากที่สุด
2. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.76	0.52	มากที่สุด
3. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการประสานงานและเชื่อมโยงสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.60	0.71	มากที่สุด
4. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ตอบสนองความต้องการของผู้ทำหน้าที่นิเทศของสถานศึกษา	4.64	0.57	มากที่สุด
5. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการดำเนินของผู้ทำหน้าที่นิเทศของสถานศึกษา	4.60	0.64	มากที่สุด
6. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา	4.56	0.82	มากที่สุด
7. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของบุคลากร	4.48	0.71	มาก
8. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	4.36	0.81	มาก
9. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.52	0.77	มากที่สุด
10. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศเพิ่มขึ้น	4.68	0.63	มากที่สุด
11. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศใช้เครื่องมือในการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.88	0.33	มากที่สุด
12. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศเขียนรายงานการนิเทศได้อย่างถูกต้อง	4.84	0.37	มากที่สุด
13. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.80	0.41	มากที่สุด
14. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ	4.68	0.63	มากที่สุด

ตาราง(ต่อ)

การประเมินโครงการด้านบริบท	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
15. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.76	0.52	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.65	0.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 การประเมินโครงการประชุมของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพเพิ่มขึ้น ($\mu = 4.88$, $\sigma = 0.33$) รองลงมา คือ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศเขียนรายงานการนิเทศได้อย่างถูกต้อง ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.37$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.81$)

ตอนที่ 4 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านปัจจัยป้อน ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านปัจจัยป้อน

n = 25

การประเมินโครงการด้านปัจจัยป้อน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
ความพร้อมและความเพียงพอของบุคลากร			
1. บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวนเพียงพอ สามารถแบ่งหน้าที่รับผิดชอบโครงการนี้ได้	4.64	0.49	มากที่สุด
2. บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีความรู้ความสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ	4.72	0.46	มากที่สุด
3. ผู้รับผิดชอบโครงการและจัดกิจกรรม มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม	4.52	0.51	มาก
4. บุคลากรจากหน่วยงานอื่นหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมดำเนินงาน	4.48	0.59	มาก
วัสดุ-อุปกรณ์			
5. จัดหาสื่อหรือเอกสารเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมในโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ เพียงพอ	4.44	0.71	มาก
6. บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีความรู้ความสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ	4.36	0.76	มาก

ตาราง(ต่อ)

การประเมินโครงการด้านปัจจัยป้อน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
7. วัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีเพียงพอ	4.32	0.75	มาก
8. สิ่งอำนวยความสะดวกเช่นการบริการพาหนะ รถยนต์ การบริการอาหาร น้ำดื่ม มีเพียงพอ	4.48	0.71	มาก
ความพร้อมและความเพียงพอในด้านงบประมาณ	4.40	0.58	มาก
9. งบประมาณดำเนินกิจกรรมตามโครงการเพียงพอเหมาะสม			
10. งบประมาณในการจัดกิจกรรมพิเศษเพียงพอเหมาะสม	4.52	0.65	มากที่สุด
11. การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของโครงการ 1) สำรวจความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) จัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ 2.1) จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะทำงาน 2.2) ประชุมคณะทำงาน	4.60	0.58	มากที่สุด
12. 3) จัดกิจกรรม 3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ 3.2) ลงพื้นที่ฝึกนิเทศ 3.3) นำเสนอผลการนิเทศ 3.4) สะท้อนผลการนิเทศ	4.68	0.56	มากที่สุด
13. การนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร	4.88	0.44	มากที่สุด
14. ประเมินโครงการ	4.48	0.71	มาก
15. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน	4.52	0.71	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.53	0.27	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านปัจจัยป้อน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร ($\mu = 4.88$, $\sigma = 0.44$) รองลงมา คือ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีความรู้ความสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.46$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ วัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีเพียงพอ ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.75$)

ตอนที่ 5 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านกระบวนการ

n= 53

การประเมินโครงการด้านกระบวนการ	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการวางแผน (P)			
1. สสำรวจความต้องการจากผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.49	0.64	มาก
2. จัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ	4.75	0.59	มากที่สุด
3. จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะทำงาน	4.62	0.63	มากที่สุด
4. ประชุมคณะทำงาน	4.55	0.50	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรม (D)			
5. ประชุมเชิงปฏิบัติการ	4.85	0.46	มากที่สุด
6. ลงพื้นที่ฝึกนิเทศ	4.60	0.49	มากที่สุด
7. นำเสนอผลการนิเทศ	4.62	0.49	มากที่สุด
8. สะท้อนผลการนิเทศ	4.47	0.80	มาก
9. เขียนสรุปรายงานผลการนิเทศ	4.45	0.77	มาก
ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล (C)			
10. ประเมินก่อนดำเนินการโครงการ	4.47	0.77	มาก
11. ประเมินผลระหว่างดำเนินการ เช่นการนิเทศ การให้คำปรึกษา การแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข	4.49	0.75	มาก
12. ประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ	4.45	0.77	มาก
ด้านปรับปรุง พัฒนาโครงการ (A)			
13. นำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางดำเนินการต่อไป	4.49	0.75	มาก
14. นำข้อเสนอแนะของบุคลากร และผู้เข้าร่วมโครงการไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข	4.68	0.61	มากที่สุด
15. รายงานผลการดำเนินงานโครงการให้คณะกรรมการพิจารณาหรือให้ข้อเสนอแนะ	4.66	0.68	มากที่สุด
16. เผยแพร่ผลงานไปยังเครือข่ายหรือหน่วยงานอื่น	4.60	0.74	มากที่สุด
17. ประชาสัมพันธ์โครงการให้สาธารณชนทราบ	4.43	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย	4.57	0.32	มากที่สุด

ตารางที่ 5 การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ด้านกระบวนการ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57, \sigma = 0.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชุมเชิงปฏิบัติการ ($\mu = 4.85, \sigma = 0.46$) รองลงมา คือ จัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ($\mu = 4.75, \sigma = 0.59$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประชาสัมพันธ์โครงการให้สาธารณชนทราบ ($\mu = 4.43, \sigma = 0.77$)

ตอนที่ 6 ผลการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

n= 53

การประเมินโครงการด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ	μ	σ	ระดับการประเมิน
ด้านผลผลิต			
1. ผู้ร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ	4.77	0.42	มากที่สุด
2. ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาบทบาทและความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.62	0.69	มากที่สุด
3. ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.53	0.75	มากที่สุด
4. ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาเทคนิคและการฝึกใช้เครื่องมือนิเทศ	4.66	0.65	มากที่สุด
5. ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาขอบข่ายการนิเทศและคุณลักษณะที่ดีของผู้ทำหน้าที่นิเทศ	4.36	0.86	มาก
6. ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาการเขียนแผนนิเทศภายในสถานศึกษา	4.74	0.56	มากที่สุด
7. ผู้ร่วมโครงการได้ลงพื้นที่ฝึกการนิเทศ และนำเสนอผลการฝึกลงพื้นที่นิเทศ	4.58	0.72	มากที่สุด
ด้านผลลัพธ์และผลกระทบ			
8. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในสถานศึกษา	4.57	0.75	มากที่สุด
9. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มคุณวุฒิตามระดับ	4.43	0.84	มาก
10. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการเชื่อมโยงระหว่าง บุคลากร สถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ	4.57	0.75	มากที่สุด

ตาราง(ต่อ)

การประเมินโครงการด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ	μ	σ	ระดับการประเมิน
11. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ตอบสนองความต้องการของผู้ทำหน้าที่นิเทศ	4.40	0.74	มาก
12. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการดำเนินการตามบริบทของสถานศึกษา	4.57	0.69	มากที่สุด
13. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพคุณภาพผู้เรียน และสถานศึกษา	4.70	0.46	มากที่สุด
14. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา	4.66	0.62	มากที่สุด
15. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้ทำหน้าที่นิเทศ	4.43	0.84	มาก
16. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.55	0.72	มากที่สุด
17. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศ ให้ปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา ได้อย่างถูกต้อง	4.79	0.49	มากที่สุด
18. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นไปอย่างกัลยาณมิตร	4.60	0.69	มากที่สุด
19. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน	4.55	0.64	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.58	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศ ให้ปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา ได้อย่างถูกต้อง ($\mu = 4.79$, $\sigma = 0.49$) รองลงมา คือ ผู้ร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ($\mu = 4.77$, $\sigma = 0.42$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาขอบข่ายการนิเทศและคุณลักษณะที่ดีของผู้ทำหน้าที่นิเทศ ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.86$)

ตอนที่ 7 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ผลปรากฏดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ

n= 53

การประเมินโครงการด้านความพึงพอใจ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
1. ท่านมีส่วนร่วมในโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.38	0.77	มาก
2. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.64	0.59	มากที่สุด
3. ท่านมีความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการเรียนรู้ไปใช้ในการทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษา	4.40	0.79	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการอบรมในโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.51	0.75	มากที่สุด
5. ท่านนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่บุคลากร ในสถานศึกษา เกี่ยวกับการทำกิจกรรมในโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.66	0.68	มากที่สุด
6. ท่านยินดีสนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.58	0.66	มากที่สุด
7. ท่านมีส่วนร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ในการประเมินผลโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.66	0.71	มากที่สุด
8. ท่านมีความพอใจกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.74	0.62	มากที่สุด
9. ท่านมีความพอใจกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.85	0.41	มากที่สุด

ตาราง(ต่อ)

การประเมินโครงการด้านความพึงพอใจ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
10. ท่านมีความพอใจกับโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.32	0.89	มากที่สุด
11. ท่านมีความพอใจกับระยะเวลาในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.53	0.75	มาก
12. ท่านมีความพอใจกับงบประมาณในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.28	0.77	มาก
13. ท่านมีความพอใจกับสถานที่ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.49	0.67	มาก
14. ท่านมีความพอใจกับวิทยากรให้ความรู้ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.57	0.72	มากที่สุด
15. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.66	0.62	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.55	0.35	มากที่สุด

ตารางที่ 7 การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านความพึงพอใจ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีความพอใจกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.41$) รองลงมา คือ ท่านมีความพอใจกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.62$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีความพอใจกับงบประมาณในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.77$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน 1) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท 2) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านปัจจัยป้อน 3) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ 4) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ 5) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ผู้ประเมินเลือกมาแบบเจาะจง คือ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 25 คน และผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 53 คน

การรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามจำนวน 5 ชุด ได้แก่ แบบประเมินบริบท แบบประเมินปัจจัยป้อน แบบประเมินกระบวนการ แบบประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 1 เกี่ยวกับด้านบริบท จำนวน 25 คน ความคิดเห็นชุดที่ 2 เกี่ยวกับด้านปัจจัยป้อน จำนวน 25 คน ความคิดเห็นชุดที่ 3 เกี่ยวกับด้านกระบวนการ จำนวน 53 คน ชุดที่ 4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ จำนวน 53 คน และชุดที่ 5 ด้านความพึงพอใจ มีจำนวน 53 คน

ผู้ประเมินนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 7 ตอน ผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 1 เกี่ยวกับด้านบริบท และชุดที่ 2 ด้านปัจจัยป้อน จำนวน 25 คน เป็นเพศชาย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8 และเป็นเพศหญิง 23 คน คิดเป็นร้อยละ 92 ด้านอายุพบว่า อายุระหว่าง 31 – 39 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88 และระดับปริญญาโท มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ด้านสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 3 เกี่ยวกับด้านกระบวนการ ชุดที่ 4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และชุดที่ 5 ด้านความพึงพอใจ มีจำนวน 53 คน เป็นเพศชาย 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 และเป็นเพศหญิง 47 คน คิดเป็นร้อยละ 88.7 ด้านอายุพบว่า อายุระหว่าง 31 – 39 ปี มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5 และอายุระหว่าง 40 - 49 ปี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ด้านระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 88.7 และระดับปริญญาโท มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 ด้านสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 และเป็นผู้เข้าโครงการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8

สรุปผลการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและเรียนรู้ออนไลน์ สรุปลผลการประเมินได้ ดังนี้

1. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและเรียนรู้ออนไลน์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริบทมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และรองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยป้อน

2. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและเรียนรู้ออนไลน์ ด้านบริบท พบว่า โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพเพิ่มขึ้น ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศเขียนรายงานการนิเทศได้อย่างถูกต้อง และท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและเรียนรู้ออนไลน์

3. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและเรียนรู้ออนไลน์ ด้านปัจจัยป้อน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและเรียนรู้ออนไลน์ มีความรู้ความสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ และ 3) จัดกิจกรรม 3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ 3.2) ลงพื้นที่ฝึกนิเทศ 3.3) นำเสนอผลการนิเทศ 3.4) สะท้อนผลการนิเทศ

4. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและเรียนรู้ออนไลน์ ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ และนำข้อเสนอแนะของบุคลากรและผู้เข้าร่วมโครงการไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

5. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและเรียนรู้ออนไลน์ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศให้ปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง ผู้ร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและเรียนรู้ออนไลน์ และผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาการเขียนแผนนิเทศภายในสถานศึกษา

6. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและเรียนรู้ออนไลน์ ด้านความพึงพอใจโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านมีความพอใจกับการส่งเสริมการเรียนรู้ออนไลน์ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและเรียนรู้ออนไลน์

จังหวัดยะลา ท่านมีความพอใจกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ท่านนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่บุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการทำกิจกรรมในโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ท่านมีส่วนร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ในการประเมินผลโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา และโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

การอภิปรายผลการประเมินโครงการ

การอภิปรายผลการประเมินโครงการ ยึดหลักการอภิปรายตามวัตถุประสงค์และนำข้อสรุปมาเทียบเคียงกับผลการวิจัยของนักวิจัยหรือนักประเมิน มาประกอบการอภิปรายตามลำดับ ดังนี้

1. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริบทมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และรองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยป้อน เนื่องจากโครงการนี้มีความเหมาะสมและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา สอดคล้องกับจิตตภา โจหอ (2559) ได้ศึกษาการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้วยรูปแบบ CIPP Model ผลการประเมินโครงการพบว่า ผลการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา/ครูผู้สอน/คณะกรรมการสถานศึกษานักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพิบูลย์รักษ์ (2553) ได้ประเมินโครงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบ ชิปปี้ (CIPP MODEL) ผลการประเมินโครงการหลังการดำเนินงานโดยรวมและด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพเพิ่มขึ้น ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศเขียนรายงานการนิเทศได้อย่างถูกต้อง และท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา แสดงให้เห็นว่า สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ได้มีการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานการจัดการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา อรุณไพโร (2564) ได้รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการประเมินโครงการสรุปดังนี้ 1. ผลการ

ประเมินด้านบริบท พบว่า ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง หลักการ วัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของโครงการนิเทศภายใน มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน และสอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง การจัดโครงการนิเทศ ภายในสอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนวพรรณ มะลิรักษ์ (2562). ได้ศึกษา โครงการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนหนองถ่มวิทยา ผลการประเมิน สรุปได้ดังนี้ ด้าน สภาพแวดล้อม พบว่า ทุกตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมินและอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความ ต้องการจำเป็นของโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความเป็นไปได้ของ วัตถุประสงค์โครงการและความเหมาะสมของกิจกรรม

3. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา ด้านปัจจัยป้อน พบว่า โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การนิเทศติดตามแบบ กัลยาณมิตร บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา มีความรู้ความสามารถเข้าใจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ และ 3) จัดกิจกรรม 3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ 3.2) ลง พื้นที่ฝึกนิเทศ 3.3) นำเสนอผลการนิเทศ 3.4) สะท้อนผลการนิเทศ แสดงให้เห็นว่า สำนักงาน ส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา ได้มีความพร้อมและความเพียงพอของบุคลากรในการดำเนินงาน มี วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณที่ใช้ในโครงการอย่างเหมาะสมและเพียงพอ สอดคล้องกับทวิศักดิ์ เจริญเตี้ย (2565) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายด้านการจัดการเรียนรู้และองค์ ความรู้ทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย ชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้าน ปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมและความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.51$) และสอดคล้องกับสุภาพร สิงห์ยอง (2564) ได้รายงานการ ประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 ผล การประเมินพบว่า ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนดอนเมืองจาตุ รจินดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวม $\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.29 มีความพร้อมอยู่ ในระดับมากที่สุด

4. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ และนำข้อเสนอแนะของบุคลากร และผู้เข้าร่วมโครงการไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข แสดงให้เห็นว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจ ังหวัดยะลา ได้ดำเนินการนิเทศอย่างมีคุณภาพ โดยนำกระบวนการ PDCA หรือวงจรเดมมิง มาใช้เป็น เครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงาน สอดคล้องกับ กาญจนา อรุณไพโร (2564) ได้ รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการประเมินโครงการสรุปดังนี้ ผลการประเมิน ด้านกระบวนการ พบว่า ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่มี

ความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง การกำหนดประเด็นนิเทศ ภายในที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง เครื่องมือการนิเทศภายในที่สามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการ แก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุก เรื่อง

5. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศให้ปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง ผู้ร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา และผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาการเขียนแผน นิเทศภายในสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา ได้เห็น ความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศ จึงได้พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ สามารถใช้เครื่องมือนิเทศ และเขียนรายงานสรุปผลการนิเทศได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับทวิตศักดิ์ เจริญเตี้ย (2565) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายด้านการจัดการเรียนรู้ และองค์ความรู้ทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิต ได้แก่ ผลกระทบ มีผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62, \sigma = 0.48$) ประสิทธิภาพมีผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65, \sigma = 0.47$) ความยั่งยืน มีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65, \sigma = 0.45$) และการถ่ายทอดส่งต่อ มีการนำแนวทางการดำเนินงานที่ ประสบความสำเร็จไป ประยุกต์ใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69, \sigma = 0.46$)

6. การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา ด้านความพึงพอใจโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านมีความพอใจกับการส่งเสริม การเรียนรู้ตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา ท่านมีความพอใจกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามโครงการ ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา ท่านนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่บุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการทำกิจกรรมในโครงการประชุมเชิง ปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา ท่านมี ส่วนร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา ในการประเมินผลโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา และโครงการ ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา แสดงให้เห็นว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐจังหวัดยะลา ได้จัดทำโครงการที่สอดคล้องต่อความ ต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ สอดคล้องกับกาญจนา อรุณไพโร (2564) ได้รายงานการประเมิน โครงการนิเทศภายใน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการนิเทศภายใน

โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์ การประเมินทุกเรื่อง และสอดคล้องกับวิมล คล้ายฉิม (2564) ได้รายงานการประเมินโครงการพัฒนางานนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนสามร้อยยอด วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงฉรียง ผลการประเมินพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิตเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมทั้งสองกลุ่มที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.75, S.D.=0.44) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ควรใช้กระบวนการนิเทศ ด้วยการปฏิบัติจริงและนิเทศอย่างสม่ำเสมอ
2. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา นำผลการประเมินโครงการไปวางแผนพัฒนากระบวนการนิเทศ โดยเน้นการมีส่วนร่วม
3. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการนิเทศของสถานศึกษาในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ควรใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษา
2. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ควรมีการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ขอบเขตความต้องการการนิเทศ
3. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ควรศึกษาสภาพปัญหา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กาญจนา อรุณไพโร. (2564). การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช ลาดกระบัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.filesthaischool1.com/uppic/10105761/news/10105761_1_20220803-095546.pdf . เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- กรองทอง จิระเดชากุล. (2550). **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธารอักษร. กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2566). **พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.accon.co.th/act/promote-learning-2566/>. เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- จิตาภา ใจห่อ. (2559). การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้วยรูปแบบ CIPP Model .[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.kan2.go.th/offline/index.php/2016-05-30-01-16-54/category/117-610607-1606-7> . เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- ชารี มณีศรี. (2550). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศิลปาบรรณาการ.
- ทวีศักดิ์ เจริญเตี้ย. (2565). การประเมินโครงการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายด้านการจัดการเรียนรู้และองค์ความรู้ทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยชลบุรี .[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/261868> . เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- นวพรรณ มะลิรักษ์. (2562). **โครงการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนหนองถ่มวิทยา** .[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=176526&bcat_id=16 . เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- นวรรตน์ สุวรรณผ่อง. (2553). การประเมินผลและการเขียนแผนงาน/โครงการด้านสาธารณสุข. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการองค์การพัฒนาเอกชนด้านเอดส์.
- นิรมล วิบูลมงคล. (2551). **พฤติกรรมกรรมการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประภารัตน์ พนานุสรณ์. (2557). **บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประภัศร วงษ์ดีและคณะ. (2554). การประเมินโครงการตามแนวของ CIPIEST Model. วารสารครุสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. 3(1), 2554.
- พัชรินทร์ สำนักวิชา. (2560). **ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาธาระยอง เขต 2**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ไพรัช บวรสมพงษ์. (2562). **แนวคิดและทฤษฎีการประเมินโครงการ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://wethost_most.go.th/secretary/Document/stg03.ppt. เข้าถึงเมื่อ 29 มกราคม 2567.
- ราตรี สายเขียว. (2557). **สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิมล คล้ายฉิม. (2564). **การประเมินโครงการพัฒนางานนิเทศภายในด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://koob.samroiwit.ac.th/pum-pim/plc.pdf> . เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพิบูลย์รักษ์. (2553) .**รายงานประเมินโครงการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:<http://www.nfe-pbr.org/home1/index.php> . เข้าถึงเมื่อ 29 มกราคม 2567.
- ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2562) .**รูปแบบการประเมินโครงการ** . [ออนไลน์]. เข้าถึงได้ จาก: <https://webportal.bangkok.go.th/upload/user/00000132/download/ProjectEvaluation.pdf> . เข้าถึงเมื่อ 29 มกราคม 2567.
- สุภาพร สิงห์ยอง. (2564). **การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนดอนเมือง จาตุรจินดา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564** . [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://dmj.ac.th/dowload/1.บคคดยอ1.pdf> . เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2553). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จตุพรดีไซน์.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2552). **นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน.** กรุงเทพฯ : ไทยพับบริค เอ็ดดูเคชั่น.
- อัญชลี ธรรมะวิสิฏกุล. (2552). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา**. เข้าถึงได้จาก <https://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/process/>. เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- Anderson. S.B. and Ball. S. (1978). **The Profession and Practice of Program Evaluation**. San Francisco : Jossey – Bass.
- Best. John W. (1983). **Research in Education**. 4th ed. Englewood cliffs : Prentice Hall.
- Stufflebeam, Danial L. and Shinkfield, Anthony J. (2007). **Evaluation Theory. Models.& Applications**. London. England: Jossey-Bas.
- Stufflebeam. D. L. & Shinkfleld. A. J. **Systematic Evaluation**. (Boston;1990),159.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์	หัวหน้าหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน
2. นางธนธรรณ์ แก้วเป็นทอง	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
3. นายมณูญ เศษแอ	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา
4. นางกฤษณา จินตาคม	ศึกษานิเทศก์ชำนาญพิเศษ สำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้จังหวัดพัทลุง
5. นายอิทธิเดช รัตน์ะ	นักวิชาการอุดมศึกษา คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการประเมินผลโครงการ ชุดที่ 1-ชุดที่ 4

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 1
เรื่อง การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงาน
ส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี () 31 - 39 ปี
 () 40 - 49 ปี () 50 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท
 () ปริญญาเอก () อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

() บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบประเมินโดยตอบหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกความคิดเห็นโปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกขั้นตอน และทุกข้อความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่านเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของการประเมินพิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินเกี่ยวกับโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านบริบท

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับนโยบายการขยายโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาของประชาชน					
2	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต					
3	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการประสานงานและเชื่อมโยงสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
4	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ตอบสนองความต้องการของผู้ทำหน้าที่นิเทศของสถานศึกษา					
5	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการดำเนินของผู้ทำหน้าที่นิเทศของสถานศึกษา					
6	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา					
7	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของบุคลากร					
8	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน					
9	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
10	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศเพิ่มขึ้น					
11	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศใช้เครื่องมือในการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
12	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศเขียนรายงานการนิเทศได้อย่างถูกต้อง					
13	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดยะลา					

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
13	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดยะลา					
14	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ					
15	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 2

เรื่อง การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านปัจจัยป้อน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี () 31 - 39 ปี
() 40 - 49 ปี () 50 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท
() ปริญญาเอก () อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

() บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านปัจจัยป้อน

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบประเมินโดยตอบหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกความคิดเห็นโปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกขั้นตอน และทุกข้อความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่านเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของการประเมินพิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินเกี่ยวกับโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านปัจจัยป้อน

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ความพร้อมและความเพียงพอของบุคลากร บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวนเพียงพอ สามารถแบ่งหน้าที่รับผิดชอบโครงการนี้ได้					
2	บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีความรู้ความสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ					
3	ผู้รับผิดชอบโครงการและจัดกิจกรรม มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม					
4	บุคลากรจากหน่วยงานอื่นหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมดำเนินงาน					
5	วัสดุ-อุปกรณ์ จัดหาสื่อหรือเอกสารเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมในโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ เพียงพอ					
6	วัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีเพียงพอ					
7	สิ่งอำนวยความสะดวกเช่นการบริการพาหนะ รถยนต์ การบริการอาหาร น้ำดื่ม มีเพียงพอ					
8	ความพร้อมและความเพียงพอในด้านงบประมาณ งบประมาณดำเนินกิจกรรมตามโครงการเพียงพอเหมาะสม					
9	งบประมาณในการจัดกิจกรรมพิเศษเพียงพอ เหมาะสม					
10	งบประมาณการจัดกิจกรรมเพียงพอเหมาะสม รวมทั้งโครงการ					
11	การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของโครงการ 1) สำรวจความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) จัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ 2.1) จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะทำงาน 2.2) ประชุมคณะทำงาน					

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
12	3) จัดกิจกรรม 3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ 3.2) ลงพื้นที่ฝึกนิเทศ 3.3) นำเสนอผลการนิเทศ 3.4) สะท้อนผลการนิเทศ					
13	การนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร					
14	ประเมินโครงการ					
15	สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 3

เรื่อง การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี () 31 - 39 ปี
() 40 - 49 ปี () 50 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท
() ปริญญาเอก () อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

() บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา
() ผู้เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบประเมินโดยตอบหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกความคิดเห็นโปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกขั้นตอน และทุกข้อความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่านเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของการประเมินพิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินเกี่ยวกับโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ

1. การประเมินด้านกระบวนการ (P-D-C-A)

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการวางแผน (P) สำรวจความต้องการจากผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้					
2	จัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะ การนิเทศเชิงคุณภาพ					
3	จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะทำงาน					
4	ประชุมคณะทำงาน					
5	ด้านการจัดกิจกรรม (D) ประชุมเชิงปฏิบัติการ					
6	ลงพื้นที่ฝึกนิเทศ					
7	นำเสนอผลการนิเทศ					
8	สะท้อนผลการนิเทศ					
9	เขียนสรุปรายงานผลการนิเทศ					
10	ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล (C) ประเมินก่อนดำเนินการโครงการ					
11	ประเมินผลระหว่างดำเนินการ เช่นการนิเทศ การให้ คำปรึกษา การแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข					
12	ประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ					
13	ด้านปรับปรุง พัฒนาโครงการ (A) นำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อหาแนวทาง ดำเนินการต่อไป					
14	นำข้อเสนอแนะของบุคลากร และผู้เข้าร่วมโครงการ ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข					
15	รายงานผลการดำเนินงานโครงการให้คณะกรรมการ พิจารณาหรือให้ข้อเสนอแนะ					
16	เผยแพร่ผลงานไปยังเครือข่ายหรือหน่วยงานอื่น					
17	ประชาสัมพันธ์โครงการให้สาธารณชนทราบ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 4

เรื่อง การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 31 - 39 ปี
☐ 40 - 49 ปี	☐ 50 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา
☐ ผู้เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบประเมินโดยตอบหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกความคิดเห็นโปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกขั้นตอน และทุกข้อความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่านเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของการประเมินพิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีผลคุ้มค่าเป็นประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีผลคุ้มค่าเป็นประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีผลคุ้มค่าเป็นประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีผลคุ้มค่าเป็นประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีผลคุ้มค่าเป็นประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินเกี่ยวกับโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

1. การประเมินด้านผลผลิต

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ผู้ร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
2	ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาบทบาทและความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา					
3	ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา					
4	ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาเทคนิคและการฝึกใช้เครื่องมือนิเทศ					
5	ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาขอบข่ายการนิเทศและคุณลักษณะที่ดีของผู้ทำหน้าที่นิเทศ					
6	ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาการเขียนแผนนิเทศภายในสถานศึกษา					
7	ผู้ร่วมโครงการได้ลงพื้นที่ฝึกการนิเทศ และนำเสนอผลการฝึกลงพื้นที่นิเทศ					

2. การประเมินด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
8	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในสถานศึกษา					
9	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มคุณวุฒิตามระดับ					
10	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการเชื่อมโยงระหว่าง บุคลากร สถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
11	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ตอบสนองความต้องการของผู้ทำหน้าที่นิเทศ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
12	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการดำเนินตาม บริบทของสถานศึกษา					
13	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ คุณภาพผู้เรียน และสถานศึกษา					
14	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหา การจัดกระบวนการเรียนรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา					
15	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้ทำหน้าที่ นิเทศ					
16	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการนิเทศ ภายในสถานศึกษา					
17	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิเทศ ให้ ปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา ได้อย่างถูกต้อง					
18	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยทำให้การนิเทศภายใน สถานศึกษา เป็นไปอย่างกัลยาณมิตร					
19	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์ การเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ท่านมีส่วนร่วมในโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
2	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
3	ท่านมีความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการเรียนรู้ไปใช้ในการทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษา					
4	ท่านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการอบรมในโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
5	ท่านนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่บุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการทำกิจกรรมในโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
6	ท่านยินดีสนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา					
7	ท่านมีส่วนร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ในการประเมินผลโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
8	ท่านมีความพอใจกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
9	ท่านมีความพอใจกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
10	ท่านมีความพอใจกับโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
11	ท่านมีความพอใจกับระยะเวลาในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
12	ท่านมีความพอใจกับงบประมาณในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
13	ท่านมีความพอใจกับสถานที่ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
14	ท่านมีความพอใจกับวิทยากรให้ความรู้ในการจัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
15	โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องความตรงเชิงเนื้อหา IOC

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 2
การประเมินด้านปัจจัยป้อน

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปรผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
5	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
6	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
7	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
8	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
11	0	1	1	1	0	0.6	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
13	0	1	1	0	1	0.6	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 3
การประเมินด้านกระบวนการ (P-D-C-A)

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปรผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
5	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
6	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
7	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
8	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
11	0	1	1	0	1	0.6	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
13	1	0	1	0	1	0.6	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	0	1	0	0.6	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
17	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Relibility)

ค่าความเชื่อมั่นของการประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการนิเทศเชิงคุณภาพ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีดังนี้

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 1	.886
แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 2	.869
แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 3	.885
แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 4	.863
แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 5	.877

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 1

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.886	15

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	60.60	45.007	.392	.885
a2	60.30	42.148	.713	.873
a3	60.03	43.137	.730	.874
a4	60.43	43.840	.395	.886
a5	60.40	42.455	.558	.879
a6	60.57	41.771	.545	.880
a7	60.03	41.757	.651	.875
a8	60.37	43.689	.373	.888
a9	60.13	40.602	.766	.869
a10	60.53	40.533	.649	.875
a11	60.63	45.275	.340	.887
a12	60.37	42.516	.688	.874
a13	60.03	44.240	.660	.878
a14	60.43	43.840	.395	.886
a15	60.47	41.775	.611	.876

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 2

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.869	15

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	60.17	45.109	.369	.867
a2	59.87	41.844	.738	.851
a3	59.60	44.248	.528	.861
a4	60.00	45.241	.277	.873
a5	60.00	43.586	.462	.863
a6	60.07	40.823	.625	.855
a7	60.13	45.085	.391	.866
a8	59.83	41.454	.773	.849
a9	59.53	43.361	.733	.854
a10	59.93	44.409	.364	.868
a11	59.97	42.999	.479	.863
a12	60.07	40.823	.625	.855
a13	59.60	41.972	.604	.856
a14	59.90	44.300	.324	.872
a15	59.67	41.540	.609	.856

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 3

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.885	17

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	70.23	48.530	.369	.883
a2	69.93	44.754	.746	.870
a3	69.63	46.033	.772	.871
a4	70.03	47.826	.339	.886
a5	70.07	45.168	.607	.875
a6	70.17	44.282	.592	.876
a7	69.60	44.800	.671	.872
a8	69.90	48.024	.301	.888
a9	69.63	44.861	.708	.871
a10	70.13	44.257	.613	.875
a11	69.33	50.920	.285	.885
a12	69.40	52.110	.000	.890
a13	70.20	48.303	.377	.883
a14	69.90	44.507	.763	.869
a15	69.57	45.840	.826	.870
a16	70.00	47.310	.380	.884
a17	70.00	45.034	.597	.875

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 4

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.863	19

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	75.07	53.720	.438	.858
a2	74.80	49.407	.843	.841
a3	74.57	52.530	.650	.851
a4	75.00	52.207	.517	.855
a5	75.13	53.982	.450	.857
a6	74.93	52.202	.565	.853
a7	74.67	55.057	.366	.860
a8	75.00	52.759	.438	.858
a9	75.13	53.775	.433	.858
a10	74.97	53.551	.446	.857
a11	74.63	52.240	.576	.852
a12	74.93	51.995	.512	.855
a13	74.97	54.792	.301	.863
a14	75.20	53.959	.419	.858
a15	74.80	50.717	.764	.845
a16	74.73	55.099	.333	.861
a17	75.03	55.137	.266	.865
a18	75.17	55.247	.237	.867
a19	75.07	52.823	.383	.861

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 5

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.877	15

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	60.40	46.386	.283	.879
a2	60.07	41.995	.705	.861
a3	59.70	43.183	.826	.860
a4	60.13	44.602	.380	.876
a5	60.10	43.541	.507	.870
a6	60.20	41.752	.610	.865
a7	60.30	45.321	.428	.873
a8	60.10	42.369	.729	.861
a9	59.77	43.220	.711	.863
a10	60.10	44.507	.410	.875
a11	60.17	42.833	.563	.867
a12	60.30	41.459	.610	.865
a13	59.87	43.361	.468	.872
a14	60.03	44.171	.380	.877
a15	59.90	42.645	.536	.869

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

